

Kungl. Utrikesdepartementet.

Avd: _____

Grupp: _____

Mål: _____

49

Frank Olmsted Persh

Från Wien
Avsant den 24 / 1 19 57 kl.
Telex Inkom den 24 / 1 19 57 kl. 1420
Utskrivet i 4 ex. Detta är ex. nr 3

P 2 Eu I

—11.— För Polchefen. Till Österrike nyanlända
ungerske flyktingen Frank Olmody Posh född 1913 i Odenburg uppsökt
beskickningen och berättat följande.

Primo. Posh häktades av ryssarna i Wien 1947. Februari 1952 träf-
fades han i fängläger Lemberg grekisk-katolsk präst, som sade sig i
Butirka delat cell med Wallenberg. Vid vilken tidpunkt minns ej
Posh. Prästen frigavs september 1955 och lär nyligen flytt från Unge
och befinna sig i Väst-Tyskland. Posh erinrar sig inte hans namn men
kommer att ta reda på detta genom dottern, som lär vara bosatt i Graz

Secundo. Enligt prästen hade Wallenberg vidare delat cell med en
litauisk jude som var cellspion. Med denna cellspion sade sig även
kanslichefen tyska beskickningen Bukarest Bergemann, som Posh i slut-
tet av 1953 träffat i Werchne Uralsk, ha suttit i Lubljanka.

Tertio. Augusti 1953 kom Posh till Butirka och satt först med
tyske generalmajoren Mikesh i cell 154, efter kort tid överfördes
Posh till cell 152. Av en vitryske baptist i cell 151 erfor Posh
genom knackningar, att Wallenberg befann sig i cell 153. Wallen-
berg som svårt sjuk hade bl.a. genom tvångsmatning efter hunger-
strejk fått svåra blödningar matstrupen. 6 eller 7 september
lyckades Posh själv få knackförbindelse med fången cell 153, som på
direkt fråga bekräftade han var Wallenberg. Början oktober såg
Posh cellen utrymts. Posh ansåg detta tyda på att Wallenberg
antingen avlidit eller förts till sjukhus, vilket senare Posh ansåg
sannolikast.

Enligt Gamilschegg, som satt med Posh i Wladimir maj 1954 var

denne illa omtyckt av kamraterna och ansedd som lögnare. Vi
verkställa de undersökningar om Posh som här möjliga.

En av Posh undertecknad Aufzeichnung insändes.

Änger.

M. 1

Avskrift av chiffrertelegram till
Generalkonsulatet i Hamburg den
26 januari 1957.

Brådskande i Wallenbergsskändet.

Primo Kan fastställas om tyske generalmajoren Himesh vilken
1953 satt i Butirkafängelset Moskva har återkommit och i sa
fall adressen.

Secundo Kan f.d. kanslichefen tyska beskickningen Bukarest
Bergemann erinra sig ungersk medfange 1953 i Verchne Uralsk
vid namn Frank Olmody Posh född 1913 häktad 1947 i Wien
av ryssarna. Kan Bergemann från Ljublanskajtiden erinra sig
litaunisk jude som var cellspion och har han eventuellt talat
med Posh om detta i Verchne Uralsk. Benäget tel.a

KUNGL. UTRIKES
DEPARTEMENTET

13.2. påskans Tindan
Chiffertelegram (RUB)

Kosh
P2Ew

Från Hamburg
Avsant den 29/ 1 19 57 kl. 0615
Inkom den 29/ 1 19 57 kl. 0750
Utskrivet i 4 ex. Detta är ex. nr 4

Urgent

1.

Edert chiffer 1.

Primo: Namnet Mikesh förekommer icke i Suchdiensts listor.

Secundo: Bergemann har träffat Posh i Werchne Uralsk 1952, då Posh flyttades till Bergemanns cell nr.60, enligt egen uppgift för att kunna tolka för endast ungerskspråkige 71-åriga medfången Fraez Erde. Karakteriserade Posh som osympatisk och ovederhäftig lögnare, som bl.a.orsakat en medfången rysk jude allvarliga besvärigheter. Bergemann har aldrig träffat någon litauisk judisk cellspion och icke talat med Posh om sådan person. Har icke umgåtts närmare med Posh, som varit illa omtyckt av flertalet.

Ekblad

KOPIA

29.1.57

CHIFFER

sjöborgsutredningen

P

2

Eu^I

Svensk

Wien

Edert chiffer ll. För Eder information. Generalkonsulatet Hamburg meddelat följande citat Primo: Namnet Mikesh förekommer icke i Suchdiensts listor. Secundo: Bergemann har träffat Posh i Werchne Uralsk 1952, då Posh flyttades till Bergemanns cell nr 60, enligt egen uppgift för att kunna tolka för endast ungerskspråkige 71-åriga medfångnen Fraez Erde. Karakteriserade Posh som osympatisk och ovederhäftig lögnare som bl.a. orsakat en medfångnen rysk jude allvarliga besvärigheter. Bergemann har aldrig träffat någon litauisk judisk cellspion och icke talat med Posh om sådan person. Har icke umgåtts närmare med Posh, som varit illa omtyckt av flertalet. Slutcit.

Cabinet

KUNGL. UTRIKES
DEPARTEMENTET

Chiffertelegram (BUM)

P 2 E¹

Subst

Posh

Från **Vien**

Avsant den **TELEX** / 19 kl.

Inkom den **30 / 1** 19 57 kl. 1730

Utskrivet i 4 ex. Detta är ex. nr 4

13.

Handbrev Lorentzon-Anger den 23 januari. Igor Mermelstein har blott i Aleksandrovsk hört Armster och Stelzer tala om Wallenberg men vet i övrigt intet om denne. Han betecknar Posh, som han träffat i Neunkirchen 1949, som angivare och lögnare.

Anger.

KOPIA KOPIA

ang. Frank Olmody-Posh

Wien den 29 januari 1957.

R 18. Strängt förtroligt.

Broder,

Det är ju icke uteslutet att vi i Frank Olmody-Posh - vår skrivelse 61 av dagens datum - har att göra med en ny Hellman. Posh' historia verkar litet för perfekt. Utan tvivel avser också Posh att tjäna pengar på saken genom att publicera sina uppgifter. Jag vill i det sammanhanget nämna, att så snart utrikesdepartementet publicerar en vitbok eller dylikt i Wallenberg-affären kommer Posh att känna sig oförhindrad att offentliggöra vad han vet.

Även om vi skulle ha att göra med en bedragare måste, förmodar jag, alla de uppslag, som Posh lämnat, noggrant kontrolleras. Vi komma därför här att fortsätta våra undersökningar men vore tacksamma att få fortlöpande orientering om hur man i departementet ser på saken för att undvika att slösa bort arbetstid på ett vittnesmål som i Stockholm redan avskrivits som värdelöst. Jag får därför hemställa om telegrafiskt bemyndigande för Braunerhielm att göra en tjänsteresa till Kapfenberg för att tala med Rossmann som synes vara ett viktigt vittne och att samtidigt få uppgift om huruvida någonting i Posh' berättelser strider mot eller bekräftas av det material som redan står till departementets förfogande.

Jag vill tillfoga, att Posh påstått att han under kriget i Budapest deltog i en illegal räddningsaktion för judar, som leddes av en holländare vid namn van de Wals. Jag har själv icke hört talas om denna organisation och uppgiften förefaller mig helt osannolik. Den kan ju emellertid kontrolleras. Det egendomliga är för övrigt att Posh själv är angelägen att ge oss ledtrådar för kontroll av hans upplysningar.

Herr Utrikesrådet S. Åström,
Utrikesdepartementet.

Per Anger

(Huber) Kroll

Wien den 29 januari 1957.

Nr 61.

4 bil.

R 18. Stringt förtroligt.

samtal med Frank Olmody-Posh

Till Hans Excellens Herr Ministern för Utrikes Ärendena.

. /1
I anslutning till meddelande i särskild ordning får jag härmed vördsamt överlämna en den 23 januari daterad och av Frank Olmody-Posh undertecknad promemoria på tyska rörande de uppgifter denne lämnat om Wallenberg vid det första samtalet med beskickningen. Promemorian är i så måtto föråldrad som Posh vid ett nytt samtal lämnat nya kompletterande upplysningar. Dessa redovisas i en särskild likaledes närsluten uppteckning.

. /2
Posh har uppgivit, att han stod i knackningsförbindelse med Wallenberg i Butirka i september 1953. Därutöver har han lämnat upplysningar om icke mindre än sju andra personer som antingen skulle ha suttit med Wallenberg eller känna till dennes fångenskap, nämligen följande:

1. en grekisk-katolsk präst, vars namn Posh icke minns, vilken 1951 skulle delat cell med Wallenberg i Butirka;
2. den tyske generalmajoren Mikesch, vilken Posh träffade i augusti 1953 i cell 154 i Butirka och som då berättat, att Wallenberg satt i granncellen;
3. österrikiske medborgaren Hans Rossmann, numera bosatt i Kapfenberg, vilken kom till cell 154 efter Posh och förmodligen därför också hört Mikesch' berättelse;
4. en litauisk jude, vilken som cellspion vid något tillfälle skulle ha suttit med Wallenberg och vars namn torde vara bekant för den för departementet tidigare kände tyske diplomaten Bergemann;
5. en katolsk präst Wisgerda, numera troligen bosatt i Vilna

i Litauen, vilken 1950 skulle ha delat cell med Wallenberg;

5. En tysk, vars förnamn är Guido och som möjligen bor i Hamburg, skulle också ha hört Wisgerdas berättelse härom.

6. En tysk gendarmerikapten, vars namn Posh för närvarande icke kan erinra sig, skulle ha omtalat, att han i början av 1954 träffat Wallenberg i fängelset Suchanovka, beläget 40 km utanför Moskva;

7. Posh ville slutligen minnas, att Ernst Huber skulle ha berättat, att han 1949 i Moskva suttit med Wallenberg i omkring åtta månader.

Beskickningen har tagit kontakt med såväl Huber som Richard Gamillschegg, vilken senare Posh träffade i Vladimir. Båda varnade för Posh, och Huber betecknade honom som en ytterst farlig person, vilken i vinningssyfte väl kan tänkas lämna upplysningar, som äro helt gripna ur luften.

Posh har meddelat, att han avser att publicera sina erinringar om Wallenberg såväl i tidningsartiklar som i en bok. Han är likväl beredd att vänta någon tid härmed, dock högst i två eller tre månader, då hans bok skulle utkomma. Han står för närvarande i kontakt med flera brittiska och amerikanska pressorgan. Han är därför icke villig att medgiva, att de av honom lämnade upplysningarna offentliggöras från svensk sida utan hans uttryckliga tillstånd.

Beskickningen kommer att fortsätta sin undersökning av ärendet Posh.

Per Anger

A u f z e i c h n u n g e n

des Unterzeichneten, Frank Olmody-Posh,
z.Zt. wohnhaft in Wien-Hietzing, Park Hotel, über gewisse
Wahrnehmungen in sowjetrussischer Haft, die er wann immer
bereit ist vor Gericht oder vor jedweder Behörde unter Eid
zu bestätigen.

Ich bin am 20. Mai 1913 in Ödenburg geboren, woselbst
meine Eltern ansässig waren und Eigentum besaßen. Von Beruf
bin ich Diplom-Ingenieur, habe mich aber auch journalistisch
betätigt. Im Jahre 1944 schloss ich mich einer illegalen
Bewegung in Ungarn an, zu welchem Zeitpunkt ich mich in Barrati
aufhielt. Ende Dezember 1944 kam ich nach Bratislava und von
dort gelang es mir bis nach Ober-Österreich und Bayern zu
kommen, wo ich im Monat April 1945 Kontakt mit den amerika-
nischen Truppen bekam. In den Jahren Mai 1945 bis April 1947
war ich bei der "Office for Strategic Service" in Salzburg und
Linz tätig. Meine ungarische Staatsangehörigkeit verlor ich
dadurch, dass ich innerhalb einer vorgeschriebenen Frist nicht
mehr nach Ungarn zurückkehrte. Meine Frau und mein Kind, die
später mit dem allgemeinen Flüchtlingsstrom flüchteten, und mit
denen ich in Österreich wieder vereint wurde, gingen Anfang
1947 nach Ödenburg zurück.

Nachdem ich mich einige Zeit in Wien aufgehalten hatte
wurde ich von einem Bekannten, einem österreichischen Halbjuden
namens Edvard Stössel verständigt, dass ich mich am 13. Dezember
1947 auf dem Ostbahnhof in Wien einfinden sollte, um dort eine
Mitteilung von meiner Frau entgegenzunehmen. Auf dem Ostbahnhof
erhielt ich jedoch keine derartige Mitteilung, sondern ich
wurde von Angehörigen der russischen Besatzungstruppen ver-
haftet und nach Baden bei Wien geführt, wo ich bis zum 17.
Januar 1952 in Haft gehalten wurde. Mit mir angestellte Ver-
höre bezweckten, dass ich die Namen derjenigen Personen angeben
sollte, die während des Krieges in Ungarn illegal tätig waren.
Solche Angaben konnte ich indessen nicht machen, da mir die
richtigen Namen der Betreffenden selbst nicht bekannt waren.
Ich wurde schweren Misshandlungen ausgesetzt und am 17. Januar

1952 in eine "Peresilka" nach Lwów überführt, wo ich am 24. Januar 1952 eintraf. Mein körperlicher Zustand - ich wog zu dieser Zeit nur noch 36 kg - war ein solcher, dass ich auf einer Bahre transportiert werden musste. Da ich zu dieser Zeit noch nicht die russische Sprache beherrschte, wurde ein griechisch-katholischer Pfarrer, der sich auch in Lwów befand, beauftragt, sich um mich zu kümmern. Der Name dieses Pfarrers ist mir im Augenblick nicht mehr in Erinnerung, doch glaube ich dass ich denselben später werden nennen können. Mit diesem Pfarrer kam ich wiederholt in Gespräche und ich erfuhr u.a. dass der Pfarrer sich einige Zeit in der "Butirka" in Moskau aufgehalten hatte. Er erzählte mir dabei, dass sich ein Schwede namens Wallenberg zur gleichen Zeit wie er in der Butirka befunden habe, der von ihm als ein sehr feiner und anständiger Mensch bezeichnet wurde. Dieser Pfarrer sagte mir, dass er zu einer gewissen Zeit die Zelle mit Wallenberg geteilt habe, dass er jedoch sehr verschlossen sei, da er annehmen müsse, dass Spitzel in seine Zelle verlegt würden, um ihn auszuhorchen. Ein solcher Spitzel war z.B. ein litauischer Jude, welcher nach Ende des Krieges sich nach Litauen repatriieren liess, 1946 jedoch verhaftet wurde. Er sei daher sehr misstrauisch gewesen und habe nach und nach zu verstehen gegeben, dass er Wallenberg sei. Als der Pfarrer dann die Zelle von Wallenberg wieder verlassen musste, soll er ihn gebeten haben, irgendeinem Westeuropäer Mitteilung darüber zu machen, dass er sich immer noch in russischem Gewahrsam befinde. Da er dazu bisher keine Gelegenheit gehabt hatte, habe er es nun mir erzählt. Diese Erzählung interessierte mich sehr, da der Name für mich ein Begriff war und ich von Budapest her den Fall kenne und mir noch die offizielle Tages-Meldung in ungarischen Zeitungen in Erinnerung ist, in welcher es seiner Zeit hiess, dass "Wallenberg von Pfeilkreuzlern ermodert worden sei". Der Pfarrer soll angeblich infolge allgemeiner Amnestie vom 12. September 1955 von den russischen Behörden entlassen worden sein und sich irgendwo in der Karpatho-Ukraine befinden. Infolge der ungarischen Revolution und das dadurch entstandene Chaos an der Grenze soll der Pfarrer geflohen sein; angeblich soll er sich irgendwo in West-Deutschland befinden.

Nach einem etwa drei-wöchigen Aufenthalt in Lwów wurde

ich über Kiew, Charkow, Kuibischew, Magnitogorsk nach Werchne-Uralsk geführt, wo ich Ende April 1952 ankam und bis zum 4. Mai 1953 verblieb. In Werchne-Uralsk befand ich mich in dem dortigen politischen Gefängnis. Von Werchne-Uralsk wurde ich nach Moskau gebracht und dort in die "Lubljacka" eingeliefert. Dortselbst wurde ich wiederholt von dem seinerzeitigen Oberst Kusnetsow verhört, welcher zur Zeit Vertreter der UdSSR bei den Vereinten Nationen ist. Von der Lubljanka wurde ich am 16. oder 17. August 1953 in die Butirka überführt, wo ich zunächst in die Zelle Nr 154 im 5. Stockwerk eingeliefert wurde. Mein Zellenkamerad zu dieser Zeit war ein deutscher Generalmajor namens Mikesch. Durch diesen Generalmajor aber auch durch die russischen Bewachungsmannschaften erfuhr ich, dass sich Wallenberg ebenfalls in der Butirka befinden soll und zwar in der gleichen Etage wie ich. Generalmajor Mikesch, der die sogenannte Offiziersverpflegung bekam, gab mir oftmals von seinem Essen ab, welches, was meine Person als "Oso-Verurteilter" betraf, verboten war. Ich wurde daher nach kurzer Zeit von der Zelle Nr 154 in die Zelle Nr 152 verlegt, wo ich mich allein aufhalten musste. Statt meiner kam zu Mikesch ein Österreicher aus Kapfenberg, wo er 1945 verhaftet worden war. Mein Zellennachbar in Nr 151 war ein weissrussischer Baptist, mit dem ich nach kurzer Zeit in Klopfverbindung nach dem bekannten Gefängniscode treten konnte. Von ihm erfuhr ich, dass sich der Schwede Wallenberg in meiner Nachbarzelle Nr 153 befinde. Ich hörte weiter von ihm, dass Wallenberg zu dieser Zeit bereits 28 Tage Hungerstreik führte und dass man ihm zwangsweise Nahrung zugeführt hätte. Dabei soll Wallenberg in der Speiseröhre Verletzungen davongetragen haben, die auch Blutungen verursacht hatten. Diese Blutungen waren so stark, dass man aus diesem Grund den Baptisten aus der Zelle von Wallenberg entfernt hatte. Der weissrussische Baptist gab mir durch Klopfzeichen weiter zu verstehen, dass Wallenberg sehr krank und niedergedrückt sei. Ich versuchte daraufhin selbst mit Wallenberg durch Klopfzeichen in Verbindung zu treten, welches

mir am 6. oder 7. September 1953 gelang. Es war sehr schwer sich mit Wallenberg zu verständigen und erst nach vielmaligem fragen wer er war, erhielt ich die Antwort, dass es sich tatsächlich um Wallenberg handelte. Die Klopfzeichen von Wallenberg waren indessen sehr schwach und ich konnte weitere Einzelheiten nicht mehr in Erfahrung bringen. Am Morgen des 12. oder 13. September 1953, als ich zur Toilette geführt wurde, sah ich, dass die Zelle Nr 153, in welcher sich Wallenberg befunden haben soll, offenstand, und dass in der Tür Bettwische und Wische und auch eine gesteppte Jacke lagen. Die Zelle selbst war leer und man war damit beschäftigt diese zu reinigen. Dieser deutet darauf hin, dass Wallenberg entweder verstorben ist oder dass er in ein Krankenhaus überführt wurde. Anfang Oktober 1953 wurde ich wieder nach Werchne-Uralsk gebracht, wo mir der rumänische Staatsangehörige Jon Statescu und der ungarische Staatsangehörige Béla Kovacs auch von Wallenberg erhielten. Im April 1954 kam ich in das Gefängnis von Wladimir und auch dort hörte ich wieder von Wallenberg sprechen. Der deutsche Staatsangehörige superian von der ehemaligen deutschen Gesandtschaft in Bukarest, der auch in Wladimir war, und ein Herr Bergmann von der eben Gesandtschaft, den ich in Werchne-Ural traf, haben mir auch von Wallenberg erzählt. Bergmann dürfte jetzt über das auswärtige Amt in Bonn zu erreichen sein. Bergmann dürfte vielleicht in der Lage sein, den Namen des litauischen Spitzels bekannt zu geben, da er auch mit ihm zusammen in einer Zelle in der Ljubljanka gesessen hat. Mit dem selben Spitzel waren auch Generalfeldmarschall von Kleist und wahrcheinlich auch Generaloberst von Fugger in der Lubljanka zusammen.

Am 18. November 1955 wurde ich an die ungarisch-sowjetische Grenze gebracht und dort ungarischen AVO-Männern übergeben, die mich in das Gefängnis von Jathérény einlieferten. Im Zuge der ungarischen Revolution wurde ich in Budapest aus dem AVO-Gefängnis am 1. November 1956 befreit und kam vor etwa einem Monat als Flüchtling nach Österreich, wo ich mich journalistisch betätigte. Weitere Aufzeichnungen über Personen, die eventuell noch etwas über Wallenberg wissen, habe ich chiffriert in einem Lexikon niedergelegt. Diese Lexikon als auch übrige Hauslig-

keiten von mir befinden sich zur Zeit in Verwahrung bei der Österreichischen Gesandtschaft in Budapest. Sobald ich dieses Lexikon erhalten habe, werde ich noch weitere Einzelheiten in dieser Frage mitteilen können. Es ist nämlich meine Absicht eine Veröffentlichung in Buchform herauszugeben, in der ich auch über den Fall Wallenberg und das, was ich in Erfahrung bringen konnte, zu berichten beabsichtige. An Wallenberg, sowohl was seine Person und auch seine Tätigkeit betrifft, habe ich ein grosses Interesse, sodass ich es als meine grosse Aufgabe betrachte, in diesen Fall Licht zu bringen.

Ich kan abschliessend erwähnen, dass ich in russischem Gewahrsam 1952 Kontakt mit Béla Kovacs bekam und dass ich seit dieser Zeit fas immer Kontakt mit ihm hatte. Im Gefängnis von Jasberény war ich über 2 Monate in derselben Zelle mit ihm zusammen. Nach meiner Befreiung traf ich ihn noch in Budapest, wo ich zu dieser Zeit zu seinen engsten Mitarbeitern gehörte. Ich gehörte ausserdem zu sogenannten Zehner-Rat des Budapester-Revolutionsskomitees. Bela Kovacs blieb in Budapest zurück, während ich nach Österreich flüchtete.

Wien, den 23. Januar 1957.

Bil. ad 61 Wien 29.1.1957.

Strängt förtroligt.

P.M.

angående samtal med Frank Olmody-Posh den 28 januari 1957.

Jag uppsökte Posh på hans hotellrum för att få en komplettering av de uppgifter han lämnat i det av honom undertecknade protokollet. Vi träffades i hotellets café och blevo ofta avbrutna på grund av faran för avlyssning. Samtalet kom därför att flyta fram och tillbaka och förhöret blev därigenom något ofullständigt. Nedan ha de uppgifter Posh lämnat systematiserats.

Utöver de fyra av Posh tidigare omtalade personer som skulle ha suttit med Wallenberg eller kände till honom nämnde Posh nu ytterligare tre:

1. Posh meddelade, att han sedan vårt sista samtal erinrat sig, att han i cell 53 i Werchne-Uralsk träffat en dekant (katolsk präst) vid namn Wisgerda från Vilna i Litauen. Denne hade berättat, att han 1950 i Butirka suttit i samma cell som Wallenberg. Wisgerda hade beskrivit Wallenberg som den svenske diplomaten från Budapest. Wisgerda amnesterades i september 1954 och torde nu åter befinna sig i Vilna.

Posh kunde på min fråga meddela, att Wisgerdas berättelse om Wallenberg även hade åhörts av en tysk, vars förnamn vore Gido. Denne hade efter kriget frigivits ur engelsk krigsfångenskap och återvänt till hemmet i Östtyskland, där han emellertid omedelbart häktades av ryssarna. Gido torde nu ha frigivits och finnes möjligen i Hamburg, där en svägerska vore bosatt. Posh trodde sig så småningom kunna komma att minnas efternamnet.

2. Under samtalet erinrade sig Posh, att han i cell 42 i Vladimir talat med en tysk gendarmerikapten, vars namn han glömt. Denne hade berättat, att han i början av 1954 förts till fängelset Suchanovka, 40 km utanför Moskva, för förhör. Där skulle han ha delat cell med Wallenberg, vilken även han beskrev som en svensk diplomat från Budapest. Namnet på tysken

borde Sanitzer (721 B 13.11.1956) känna till. De båda kommo nämligen samtidigt till cell 42. Då jag frågade om icke Gamillschegg också kände till tysken, svarade Posh, att Sanitzer och tysken kommo till cellen först sedan Gamillschegg förts därifrån. Detta strider ju direkt mot Gamillscheggs och Hubers berättelser att Posh flyttats från cellen medan de voro kvar där. Jag kan tillfoga, att Gamillschegg nämnt, att Sanitzer infördes i cell 42 efter det att Gamillschegg kom till en annan cell.

Posh berättade, att han råkat i gräl med tysken rörande dennes uppgift, att Wallenberg skulle ha funnits i Suchanovka. Posh var vid denna tid nämligen övertygad om att Wallenberg hade avlidit i Butirka. Under det första samtalet med Posh sade han att Wallenberg antingen hade avlidit eller förts till ett sjukhus från Butirka, men att han själv lutade åt uppfattningen att Wallenberg alltjämt levde. Under sin berättelse invecklade sig Posh i en underlig tvetalan. Vid ett tillfälle omtalade han nämligen ett ovannämnde tysken torde bo i Hamburg, där hans svägerska var bosatt. Då jag påminde honom om att det var Guido som skulle ha en svägerska i Hamburg, svarade Posh helt enkelt att båda voro bosatta hos svägerskor i Hamburg.

3. Då jag under samtalets gång frågade Posh om han i Baden eller Lubljanka någonsin förhört om Wallenberg, yttrade han bl.a. att han ville minnas, att han träffat någon som varit utsatt för ett dylikt förhör. "Jo, det var ju Huber - Huber från Wien. Och nu minns jag, Huber satt ju också med Wallenberg 1949 i Moskva. De var tillsammans åtta månader eller något sådant." Efter någon tvekan tillfogade P. på min fråga, att Hubers förnamn var Ernst. Hubers adress kunde han få från Gamillschegg, som kände honom. Först nu erkände jag, att jag redan träffat Huber för att undvika att Posh i sitt nit själv tog kontakt med honom.

Uppgifterna om Huber kunna giva någon ledning vid bedömandet av Posh' minnesgodhet.

Vad tidigare nämnda vittnen beträffar erhöll jag av Posh följande kompletterande upplysningar.

4. Den grekisk-katolske präst som i Lemberg berättat om Wallenberg hade efter frigivningen bott hos en familj i Karpato-Ukraina. Posh hade kommit i kontakt med dottern i grannfamiljen som nämnt, att både hennes familj och den där prästen hade bott nyligen via Ungern flytt till Österrike. Under den gångna weekenden hade Posh uppsökt denna kvinna, som nu bor i Graz.

Hon hade emellertid vägrat både att uppgiva namn och adress på prästen eller på hennes familjs och grannfamiljens nuvarande uppehållsort. Hon hade varit mycket rädd och försiktig, bl.a. när hon för de österrikiska myndigheterna uppgivit att hon vore ungerska och icke vågat avslöja sitt ryska medborgarskap.

I motsats till sin uppgift i det av honom undertecknade protokollet, sade Posh nu att han icke visste att prästen flytt till Tyskland. Eftersom den familj han bott hos i Ukraina tagit sig över till Österrike, borde han själv ha gjort det. Det vore antagligt att han fortsatt till Tyskland enär hans chef, en grekisk-katolsk biskop, numera bor i München. Namnet på denne vägrar Posh att uppgiva, då han är rädd att vi skulle taga direkt kontakt med honom. Biskopen komme nämligen icke att tala med oss utan blott med Posh. Han hade själv suttit i ryska fängelser och vore mycket försiktig. Posh avsåg emellertid att uppsöka honom för att få prästens namn.

5. Namnet på den litauiske jude och cellspion som suttit tillsammans med Wallenberg börjar med bokstaven T. Han bör vara känd för många, då han suttit med ett flertal tyska intellektuella.

6. Generalmajor Mikesch, som kände till Wallenberg i Butirka, blev troligen tillfångatagen i Polen. Han bör såsom tysk ha frigivits. Förnamnet minns ej Posh.

7. Den person från Kapfenberg, som kom till Mikesch i cell 154 efter Posh heter Hans Rossmann. Hans adress, som Posh lyckats erhålla från säkerhetspolisen, är Winkelstrasse 15 i Kapfenberg. Posh hade under weekenden sökt honom i hemmet men icke träffat honom, då han var borta hela dagen. Det är givetvis ej säkert att Rossmann vet något om Wallenberg.

Posh påstod, att han för att få adressen till Rossmann varit hos säkerhetspolisen och fått bläddra igenom dennas kartotek över "Spätheimkehrer". Där hade han emellertid icke funnit någon ledtråd. Han hade då för polistjänstemannen beskrivit Rossmanns utseende och särskilt ett ärr efter en operation över ögat. Polis mannen hade då genast erinrat sig mannen. Det visade sig att Rossmann frigivits redan 1954

och därför var registrerad i ett annat kartotek. Denna historia verkar alldeles otrolig men torde kunna kontrolleras.

De upplysningar om sin fångenskap som Posh i övrigt gav ha icke kunnit nedtecknas före kurerens stängning utan insändes senare. Ehuru en del av uppgifterna förefalla mindre sannolika upptäckte jag ingenting i Posh berättelser som var alldeles omöjligt.

Wien den 29 januari 1957.

Erik Braunerhielm

RT

P.M.

angående samtal med Ernst Huber rörande Frank Olmody-Posh
den 29 januari 1957.

Huber erinrade sig, att han suttit tillsammans med Richard Gamillschegg och Frank Posh i en cell i Vladimir. Den-
nas nummer mindes han dock inte längre. Huber betecknade Posh
som en ytterst farlig person. Han vore "röd", om socialist
eller kommunist var däremot osäkert. Han hade av fängelse-
kamraterna misstänkts att gå ryssarnas ärenden även om man
icke hade några direkta bevis härför. Han hade i alla de
celler där han satt i Vladimir varit synnerligen illa omtyckt
av kamraterna och hade haft ständiga uppträden med dem. Huber
själv hade vid ett tillfälle gett honom några örfilar efter
ett gräl. Huber bekräftade också Gamillscheggs uppgifter om
Posh förflyttades från den cell de sutto i.

Posh dukade alltid upp osannolika historier om sig
själv. Än påstod han, att han var socialist, in nazist. För
Huber hade han omtalat, att han vore godsägare i Ungern, men
till andra hade han sagt något helt annat. Klart var att
hans far hade varit rabbin och att Posh själv vore halvjude.

Posh vore en notorisk lögnare men han ljög alltid
medvetet och för att skaffa sig själv fördelar därav. Om
han frivilligt lämnat svenska beskickningen upplysningar, vor
det säkert att han hade någon baktanke därmed. Huber hade
hört, att Posh varit journalist i ett skandalblad och därvid
utövat utpressning under hot om publicering av skandaler.

Huber ansåg det osannolikt att Posh någonsin haft någon
kontakt med Wallenberg. Däremot kunde han ha hört talas
om Wallenberg av Huber och andra.

Wien den 29 januari 1957.

Erik Braunerhielm

Reit ad Wien 61/
1957

Arbets

Strängt förtroligt.

HK
P.M.

angående samtal med Richard Gamillschegg betr.
Frank Olmody Posh.

Då Posh uppgivit, att han i april 1954 kom till cell 42 i Vladimir och där bl.a. träffade Richard Gamillschegg, (jfr. 615 B. 20.9.55) besökte jag den senare för att höra hans mening om Posh.

Gamillschegg erinrade sig mycket väl Posh, som dock i fängelset använt den ungerska formen av sitt förnamn, Ferenc. Poshvore mycket illa omtyckt av sina medfångar. Den konkreta orsaken till denna motvilja mindes dock Gamillschegg icke. Posh syntes genom sitt allmänna uppträdande hava gått kamraterna på nerverna. Han råkade ofta i gräl, som vid några tillfällen slutade med att hans kamrater gav honom stryk. Efter ett sådant uppträde hade Posh bett fängvaktaren att få tala med någon i fängelseledningen, då han icke ville stanna kvar i denna cell. Han hade icke heller återkommit.

När han förts ur cellen, passade medfångarna på att genomsöka hans kvarlämnade tillhörigheter. Man fann då en mängd anteckningar av Posh med lögnaktiga beskyllningar både mot kamraterna i cell 42 och andra fångar, som han träffat. I övrigt hade man dock inga bevis för att Posh skulle hava gått ryssarnas brenden.

Posh hade varit mycket pratsam och berättat en hel del historier om sig själv, som föreföllo högst osannolika. Sålunda hade han påstått, att hans fader hade varit rabbin i Ödenburg, men gift sig med en kristen kvinna, och att han själv fått katolsk uppfostran. Kamraterna funno det föga troligt, att en judisk rabbin verkligen skulle ingå äktenskap med en kristen. Överhuvud ansågs Posh vara en lögnare. Gamillschegg använde om honom det uttryck, som så ofta återkommer i liknande fall: "Er

ist mit Vorsicht zu geniessen".

Posh hade strax efter flykten till Österrike uppsökt Gamillschegg, vilken senare ansett att gammalt groll nu borde vara glömt och förlåtet och därför tagit emot honom vänligt.

Posh hade aldrig för Gamillschegg berättat om svenska fångar.

Wien den 25 januari 1957.

(Brik Braunerhielm)

Posh

samtal med Frank Olmody-
Posh om svensken Anders

Wien den 29 januari 1957.

Nr 63.

1 bil.

R 18.

Strängt förtroligt.

PA

Till Hans Excellens Herr Ministern för Utrikes Ärendena.

./.

Härmed får jag vördsamt översända en promemoria
rörande upplysningar lämnade av Frank Olmody-Posh angående
en svensk vid namn Anders, som 1953 skulle ha befunnit sig
i fångenskap i Werchne-Uralsk.

Per Anger

Bil. ad Wien 63 den 29.1.1957.

Strängt förtroligt.

P.M.

angående samtal den 28 januari med Frank Olmody-Posh ~~berättade~~
svensken Anders.

Posh berättade, att han 1953 i Werschne-Uralsk hört talas om att en svensk vid namn Anders skulle finnas i cell 32 i fängelset. Denne Anders vore affärsman och hade sålt maskiner till Sovjetunionen. Posh trodde sig minnas, att han hade häktats under ett affärsbesök i Leningrad.

Anders' onkel vore den berömda svenske generalen Anders, som så ofta kritiserades i rysk press (sammansättning med den polske generalen?). Anders själv hade av ryssarna använts som cellspion och angivare och flyttade från cell till cell.

Kunde det vara fråga om den mystiske baron von Andersson? Posh förnekade bestämt att den svensk han hört talas om hette Andersson i stället för Anders.

Det är kanske icke osannolikt att de upplysningar som erhållits från Werschne-Uralsk om von Andersson i stället kunna avse en polack vid namn Anders.

Wien den 29 januari 1957.

Erik Braunerhielm

9/2

Wien den 5 februari 1957.

Nr 86. 1 bil.

R 18. Strängt förtroligt.

samtal med Igor Mermelstein
hbr Lorentzon./.Anger 23.1.57

RL

Till Hans Excellens Herr Ministern för Utrikes Ärendena.

./.

Härmed får jag vördsamt insända en promemoria rörande samtal med den från sovjettrysk fångenskap hemvinde österrikiske medborgaren Igor Mermelstein. Denne är identisk med den person som fru Margaretha Isoz åsyftat i sitt meddelande till Rädde Barnens Riksförbund.

Mermelstein visade sig endast vid ett tillfälle i början av 1955 ha hört översten Armster och legationsrådet Stelzer tala om Wallenberg. Han kunde därutöver lämna vissa upplysningar om Frank Olmody-Posh, en adjutant till den polske generalen Anders, samt fransmannen Jaques Rossy, vilken senare uppgivit, att han träffat svenskar i Narilsk.

Per Anger

Strängt förtroligt.

P.M.

angående samtal med Igor Mermelstein den
30 januari 1957.

Igor M e r m e l s t e i n, född den 11 nov. 1921 i Slovakien,
f.n. bosatt Kolingasse 5, Tür 2, Wien. IX.

Igor Mermelstein berättade, att han för ett par veckor sedan varit vid ungarens gränsen för att hjälpa en god vän att hämta ett par personer, som sökte fly ur Ungern. Flyktingarna anlände icke, och han fick skjuts tillbaka till Wien av en dam från svenska Röda Korset (i själva verket fru Isos från Radda Barnen). För henne hade han berättat, att han varit fånge i Sovjetunionen och hört talas om flera svenska fångar. Hon hade då frågat honom, om han också träffat en svensk diplomat från Budapest. (Hon hade också nämnt namnet, men detta kunde Mermelstein, när jag talade med honom, ännu ej längre komma ihåg.) Han erinrade sig då följande. I Alexandrovsk hade han troligen i början av 1955 i cell 63 suttit tillsammans med översten Armster och den "tyske legationssekreteraren från Bukarest", Stelzer, samt en tysk general Kohn, vars egentliga namn vore Joachim Graf Pfalz - Zweibrücken. Vid denna tid hade det förekommit en notis i den ryska pressen, att den svenska regeringen begärt utlämnande av den svenske ministern från Budapest eller dyl. Armster och Stelzer hade då börjat erinra sig, att de hade känt till denna svensk som 1945 eller 1946 hade suttit i Butirka. En av dem hade även nämnt cellnumret, varpå den andre svarat att i den cellen satt en amerikansk överste och att svensken suttit i granncellen. Det är möjligt att Armster och Stelzer nämnt svenskens namn, som dock Mermelstein icke kunde minnas. I övrigt erinrade han sig ingenting om detta samtal och hade såvitt han kunde påminna sig, icke heller senare hört talas om den svenske diplomaten.

1467

VÄND.

I öfrigt fick jag av Mermelstein vissa upplysningar dels om Frank Olmedy-Posh, dels om general Anders' adjutant Abraham Kalinsky, som satt fången i Alexandrovsk och Vladimirt. Mermelstein berättade följande.

Han var född i Tjeckoslovakien av fattiga judiska föräldrar. Under kriget hade han och hans föräldrar hamnat i tyska koncentrationsläger, där föräldrarna så småningom avlivats. Själva frigavs han mot krigets slut. Förenade sig med de ryska trupperna och blev chaufför åt ryska officerare. På detta sätt kom han till Wien, där han blev chaufför i en rysk butik, varjämte han ägnade sig åt privata svartabörs-affärer. Han brukade använda bilen för resor till Budapest, där han bl.a. skaffade fettvaror, som han sålde svart i Wien. Han visade Den Österrikiska polisen, ^{nog} hade misstänkt att han sysslade med illegal handel men kunde icke göra någonting åt det. Efter någon tid blev han emellertid starkare övervakad av polisen och en polisinspektör från inrikesministeriet besökte honom flera gånger i hans våning. Först senare fick han reda på -- och just av Posh -- att den Österrikiska polisen hade observerat hans täta resor till Budapest i en rysk bil och misstänkt, att han arbetade för den ungerska säkerhetspolisens. När emellertid ryssarna såg att Mermelstein fick besök av Österrikiska polismän, misstänkte de i sin tur, att han spionerade för den Österrikiska polisens räkning mot ryssarna. I oktober 1948 häktades han därför av de senare och sattes i fängelset i Baden. Vid ett tillfälle under 1949 fördes han till undersökningshäktet i Neunkirchen. Efter en stund inträdde Posh i hans cell och började prata med honom. Det visade sig, att Posh visste allt om bakgrunden till Mermelsteins häktning och att Posh arbetat för den Österrikiska polisens räkning. Posh hade dukat upp diverse fantastiska historier om sig själv. Han påstod att han var både journalist, officer och stridsflygare. Mermelstein trodde icke, att Posh' fader var rabbin, då Posh själv var ivrig katolik. På min fråga meddelade Mermelstein, att Posh redan vid denna tid hade ett stort ärr på armen, som var gammalt, och som han sannolikt förvärvat vid någon olyckshändelse under barndomen. Posh har som bekant för mig påstått, att han fick ärret då ryssarna såsom en form av tortyr hållit brinnande bensin på armen. Mermelstein har från flera håll hört talas om Posh och kommit till den uppfattningen, att denne under olika perioder arbetat som angivare både för tyskarna, Österrikarna, amerikanarna och ryssarna.

Det fannas i de ryska fängelserna många personer av Posh' typ, som vara notoriska och ändå samtidigt lätt avslöjade lögnare.

Mermelstein satt så länge som 2 1/2 år i Baden, efter han vägrade erkänna det spionage för Saterrikisk räkning, som ryssarna ville lägga honom till last. 1951 dömdes han på administrativ väg efter § 59/6 till 25 års straffarbete och sändes på våren till Vorkuta, där han förlades i läger 8. Han utförde där intet arbete. Han hörde under lägervistelsen talas om svenska fångar men kunde inte några namn.

I augusti 1951 kom han till Alexandrovsk. Där delade han till en början cell med bl.a. en fransman, som var konstnär och språkvetenskapsare. Denne hette Francois Heyman (stavnningen osäker) men gick i regel under sitt konstnärnamn Jacques Rossi. Rossi häktades redan 1937 i Moskva och hade suttit i ett flertal läger. Han berättade för Mermelstein, att han i Warilek träffat bl.a. flera svenskar vars namn Mermelstein inte minne. Rossi har frigivits och torde sna komma hem. Var i Frankrike han bor, vet Mermelstein inte, men Rossi kommer att skriva till honom och Mermelstein lovade att då omedelbart underätta oss. Mermelstein hade lyckats ur Sovjetunionen medföra två stora album med porträtt-teckningar som Rossi gjort av medfångar, men däri hade inga namn antecknats. Rossi hade även ett fotografialbum med namnen angivna, men det vågade inte Mermelstein medtaga. Mermelstein hävdade, att ingen närmare undersökning förekommit vid gränserna vid hemresan och beklagade, att han inte hade fört med sig flere anteckningar om utländska fångar.

Under sin vistelse i Alexandrovsk hade Mermelstein även i cell 54 eller 57 suttit tillsammans med en polsk jude vid namn Abraham Kalinski, som varit den polske generalen Anders' adjutant. Kalinski berättade, att han i denna sin egenskap varit chef för en London-polsk militärmission i Moskva. Där hade till hans kännedom kommit, att under kriget framträdande ryska regeringsledamöter i hemlighet tagit kontakt med tyskarna via Schweiz. Han rapporterade detta förhållande till generalen Merkuloff, som var en av Berias medarbetare och f.ö. sedermera avrättades tillsammans med denne. Merkuloff lät upplysningen gå vidare till Beria, varpå Kalinski häktades, då han "visste för mycket". Detta hände 1944.

I februari 1956 hade Mermelstein förflyttats till Vladimir, där han satt i cell 36 i corpus 3. Till detta fängelse kom även Ka-

linaki, dock inte till samma cell. Kalinski var fullt övertygad om att han aldrig skulle komma att frigivas. I cell 36 satt emellertid en finne, vars namn Mermelstein glömt. Denne finne torde emellertid nyligen hava frigivits och bör i så fall ha rest till Sverige, där hans hustru var bosatt. Även finnen kände till Kalinskis historia och hade från annat håll fått bekräftelse på att den var sann.

Mermelstein trodde, att Josh, då han talat om "den svenske generalen Anders' brorson" (systerson?) möjligen sört ihop något rykte han hört om Kalinski. Den senare var emellertid ingen cellpion utan en rättskaffens man.

I september 1956 frigavs Mermelstein och fördes till ett genomgångsläger i Bikuva nära Moskva, varifrån han den 21 december fördes med en transport till Österrike. Han anlände till Wien den 29 december 1956.

Mermelstein gjorde ett synnerligen redigt och förtroendeingivande intryck.

Wien den 30 januari 1957.

Avskrift.

KUNGL. SVENSKA
BESKICKNINGEN

samtal med
Frank Olmody-Posh
61 B.29.1.57.

Wien den 5 februari 1957.

Nr. ~~87~~ 87 1 bil.

R 18

Strängt förtroligt.

.H

Till Hans Excellens Herr Ministern för Utrikes Ärendena.

Härmed får jag vördsamt insända en promemoria med vissa av Frank Olmody-Posh lämnade upplysningar.

Posh har för beskickningen även uppgivit, att han hos den österrikiska legationen i Budapest deponerat en koffert innehållande hans tillhörigheter. Där skulle även finnas ett lexikon, som han medfört från fångenskapen i Sovjetunionen och vari han i chifferskrift inskrivit namnen på flera medfångar bl.a. dem som skulle ha känt Wallenberg men vars namn han icke längre minns. Han uppgiver, att den österrikiska legationen icke haft möjlighet översända denna koffert till Wien och begär nu att kofferten i stället genom den svenska beskickningens i Budapest försorg måtte översändas till Wien som kuringods. Uppgiften att den österrikiska legationen saknar möjlighet att vidarebefordra kofferten förefaller osannolik och anledningen att den kvarhålls kan vara en helt annan. Jag får därför vördsamt hemställa, att beskickningen i Budapest måtte anmodas att hos den österrikiska legationen efterhöra vad man där vet om Frank Olmody-Posh.

/u/ Per Anger

Strängt förtroligt.

P.M.

angående samtal med Frank Olmody-Posh den 28 och 31 jan. 1957.

Under mitt samtal med Posh den 28 januari blevo vi så ofta störda, att jag aldrig fick tillfälle att riktigt känna honom på pulsen. Jag bjöd honom därför i går till mitt hem för att få tillfälle att tala med honom i lugn och ro. Därunder framkom föga nytt i sak, men jag hade större möjlighet att bilda mig en uppfattning om hans personlighet.

I det följande redogöres för vissa ännu ej redovisade sakupplysningar som Posh lämnat under de hittills förda samtalen med honom, varefter jag avslutsningsvis sammanfattar mina intryck av honom.

Då jag under det första samtalet frågade Posh vad hans fader var, svarade han utan ett ögonblicks tvekan "handelskammarsekreterare". I går berättade han, att familjen ägt en ganska stor gård vid Ödenburg (stämmer med uppgifter till Huber). Posh antydde vid flera tillfällen, att både han och hans familj voro varma katoliker.

Posh utbildades till ingenjör i maskinbyggnadsfacket. Han ägnade sig tidigt åt journalistik och skrev några ledare i en provinstidning, som uppmärksammades i politiska kretsar. Han inträdde i småbrukarpartiet och blev en av Bela Kovacs närmaste medarbetare.

Posh förnekade i går att han deltagit i aktiv militärtjänst under kriget (jfr uppgifter till Huber). Han påstod däremot, att han suttit i tyskt koncentrationsläger, vilket verkar osannolikt. 1944 anslöt han sig till en illegal aktion för hjälp åt förföljda judar, som leddes av en holländsk officer vid namn van de Wals. Denne holländare var utsänd till Ungern av den fria holländska underrättelsetjänsten. Gruppen skulle även haft starka anknytningar till katolska kyrkan. van de Wals hade också tagits av ryssarna och Posh

sökte. Även efter vittnen till hans fangenskap. Posh hade i Budapest aldrig personligen träffat Wallenberg men hörde ofta talas om honom.

Under tidigare samtal på beskickningen har Posh berättat, att han i april 1945 efter att ha lyckats taga sig fram till Bayern, fick tjänstgöra för det amerikanska OSS i Linz och Salzburg. Till detta har han icke återkommit under senare samtal utan påstår i stället, att han 1945 och 1946 var politiskt verksam i Österrike och medlem av det österrikiska socialistiska partiet. Som medarbetare till den dåvarande socialistiske landshövdingen i Burgenland utarbetade han en plan för Ödenburgs återförening med Österrike, vilket bl.a. lett till lagstiftning om österrikiskt medborgarskap för den tyskspråkiga befolkningen i Ödenburgområdet.

Då han av ryssarna häktades, förhördes han i Baden särskilt om denna verksamhet, då ryssarna ville tvinga honom erkänna, att han på amerikanskt uppdrag sökt bilda en femte kolonn i de österrikisk-ungerska gränstrakterna. Orsaken till att han kvarhölls så länge i Baden var att han vägrade underskriva bekännelsen (detta kan vara riktigt). Han hade utsatts för tortyr och visade mig ett stort ärr på vänstra armen som han påstod förorsakats av brinnande bensin, som ryssarna under förhöret hållt på honom.

På min fråga om han någonsin själv förhörts om Wallenberg, berättade han, att han i Lubljanka 1953 förhörts intensivt om sitt illegala arbete hos van de Wals. Därunder hade han vid ett tillfälle frågats om han kände till Wallenberg. Då han förnekade detta, fick han en rungande örfil, varefter han fann för gott bekänna, att han läst om Wallenberg i rysk press men i övrigt icke visste någonting. Det var i detta sammanhang Posh plötsligt erinrade sig namnet Ernst Huber.

Efter att ha dömts på administrativ väg till 25 ars straffarbete enligt flera moment i art. 58, fördes han till Lemberg, där han träffade den tidigare omnämnde grekisk-katolske prästen. Denne hade själv omtalat, att han haft i uppdrag att omhändertaga Posh på grund av dennes dåliga språkkunskaper. Posh hade icke funnit något märkligt i detta. Prästen hade vidare spontant berättat om Wallenberg.

Till Butirka kom Posh som tidigare nämnts i augusti

1953. Den våning, där bl.a. cellerna 151 - 154 lågo, utgjorde en särskild avdelning i östra våningen för sjuka fångar. Se i övrigt närslutna av Posh uppgjorda skiss. Orsaken till att han icke redan i cell 154 kommit i knackningsförbindelse med Wallenberg var, att mitt emot ett kök var beläget, och att de personer som passerade på väg till köket lätt kunde titta in i cellen. All signalering var farlig för fångarna. Den knackningscode som användes bifogas i skiss av Posh.

I Werchne-Uralsk satt Posh i flera olika celler. I cell 42 träffade han en österrikisk polisman vid namn Ernst Rabara, Richard Gamillschegg och senare Panitzer. Vid samtal den 28 januari tillade han dessutom namnet Ernst Huber. En mycket kort period träffade han i cell 26 eller 27 Bekerle ~~xx~~ samt i cell 61 den av många omtalade japanen Nakamura. I cell 71 slutligen satt han med tyskarna Hertel och Mohnke, f.d. polischefen i Hamburg Günther Martin, en man vid namn Jordan, som varit Reichstatthalter i Preussen samt den likaledes av många omtalade medlemmen av franska deuxième bureau, Lucien Goisier.

Då Posh nämnde, att han i juni 1954 varit intagen på sjukhus i Wladimir, gav jag honom några av de kuggfrågor, som Spann anvisat oss. Dessa besvarade han alla korrekt. Han påstod emellertid, att det vid denna tid verkligen fanns en kvinnlig läkare på sjukhuset, vars förnamn vore Ludmilla. Vidare skulle tvärtemot Spanns uppgift i fjärde våningen, där Posh låg, ha funnits 17 sjukceller.

Mitt intryck av Posh är att han är nära nog typen för den klassiske internationelle agenten och äventyraren. Han är slipad, förslagen och besitter en stark självbehärskning och skådespelartalang. Han tycks icke heller besväras av idealitet eller större samvetsbetänkligheter.

Han är däremot icke särskilt skicklig. Han har flera gånger motsagt sig, ehuru huvudsakligen i mindre väsentliga detaljer. Att han på några punkter kommit med rena lögnar är ju numera uppenbart. Hans minne synes icke heller vara särskilt gott. Härpå tyder bl.a. hans berättelse om Ernst Huber. Hans uppgifter om densvenske generalen Anders' brorson verka

också underliga. Han har också relativt svårt att minnas namnen på cellkamraterna under fångenskapen. Överhuvud verkar han vara rätt fantasifull, särskilt i sina uppgifter om sina egna glänsande politiska insatser.

Vid ett tillfälle i går fick jag ett mycket otäckt intryck, då han började orda om att han skulle vilja organisera ett mot kommunistländerna riktat agentnät. Han hade därvid en utmärkt kontakt i den nye chefen för den ungerska officiella nyhetsbyrån MIT, med vilken han suttit fängnen i sex år och därför kände väl. Svårigheterna vore blott att skaffapengar för ett sådant företag. Skulle den svenska underrättelsetjänsten tänkas vara intresserad?

Jag tror att Posh med detta blott ville känna sig för och att han icke haft något bestämt uppdrag att närma sig oss vare sig i fråga om Wallenberg eller om något annat. Om han är agent torde han snarare vara den free-lancer-typ som säljer sina tjänster till vem det vara månde som betalar bäst. Otvivelaktigt hoppas han att få ut en viss ersättning av oss. Han har sålunda frågat om vi äro beredda att betala hans resa till München för att kontakta den biskop, som skulle känna namnet på den grekisk-katolske präst han träffade i Lemberg. Han har vidare bett att få låna endiktafon från beskickningen. Klart är också att han ämnar tjäna pengar på att publicera vad han vet om Wallenberg och han står redan i kontakt med brittiska och amerikanska tidningar och ett schweiziskt förlag.

Posh hade vid ett tillfälle, att han "fått på hjärnan" Wallenberg och att hans allt uppslukande passion vore att avslöja ryssarna genom att lösa mysterierna med denne och van de Wals. Om detta vore riktigt, skulle Posh säkerligen på ett betydligt tidigare stadium erinrat sig Ernst Huber och vittnet från Suchanovka.

Jag lutar för närvarande åt att Posh är en skojare, som vill utpressa pengar och förmåner av oss. Han kan dock vara en hederlig ehuru fantasifull person. Under alla omständigheter kan hans berättelser bygga på en kärna av sanning, varför det enligt min mening blir nödvändigt att så långt som möjligt kontrollera hans upplysningar.

Wien den 1 februari 1957.

/u/ Erik Braunerhielm

Avskrift.

KUNGL.SVENSKA
BESKICKNINGEN

samtal med Johann Rossmann

Wien den 11 februari 1957.

Nr. 101. 1 bil.

R 19. Strängt förtroligt.

Till Hans Excellens Herr Ministern för Utrikes Ärendena.

Härmed får jag vördsamt insända en promemoria över
samtal med Johann Rossmann angående dennes sammanträffande
med Frank Olmody Posh och general Mikosch underfangen-
skapen i Sovjetunionen.

/u/ Per Anger

10/10

P.M.

angående samtal den 9 februari med Johann Rossmann.

Johann Rossmann, Winkelstrasse 15, Kapfenberg, anställd hos Böhler-verken.

Rossmann verkade icke vara särskilt intelligent och syntes ganska lättsuggererad. Han kunde icke minnas några cellnummer och var mycket tveksam om data, varför flertalet tidsangivelser i det följande måste betraktas som osäkra. Hans utsagor, t.ex. om utseendet av sjukhuset i Butirka, voro ofta orediga och först efter lång detalj-utfrågning kunde jag få fram de rätta fakta. Han gav sällan några informationer spontant utan jag fick plocka de flesta sakupplysningarna ur honom.

Rossmann häktades av ryssarna i Kapfenberg den 10 maj 1945 såsom misstänkt för att ha tillhört den tyska varulvorganisationen. Huruvida denna anklagelse var riktig meddelade han mig icke men antydde, att han varit ivrig nazist. Han satt i fängelser i Graz, Bruck a.d.Mur och slutligen i St.Pölten, där han av ryska militärdomstolen dömdes till 10 års straffarbete enligt § 58/9-10. I oktober 1945 fördes han till Lemberg och därifrån i slutet av november samma år till lägret Molotovskaja. På hösten 1948 kom han till Potma och i juni 1951 till Verchne-Uralsk. Från ungefär den 15 maj 1953 till den 3 juli befann han sig i Butirka, där han undergick en operation över vänstra ögat, och återfördes därefter till Verchne-Uralsk. I maj 1954 fördes han via Wladimir, där han satt en dag, till Potmar, dit han anlände den 20 maj. Där frigavs han och återvände till Österrike.

Från Verchne-Uralsk fördes han till Butirka tillsammans med Franz Posh, som var magsjuk, och båda sattes i en cell i andra vaningen i sjukhuset. Detta sjukhus var inrymt i en rund byggnad på Butirkas fängelseområde, vilken under tsar-tiden varit en kyrka men ombyggts till fängelse. (Även Post

11/67

har talat om denna kyrkobyggnad, men på grund av min okunskap om Butirka har jag tidigare missförstått honom.) Rossmann förklarade först att cellerna voro ordnade i cirklar utmed husets vägg, men efter närmare förhör framkom, att cellerna ligo i fyrkant. Byggnaden bestod av bottenvåning och fyra våningar. Till att börja med delade Posh och Rossmann en cell i andra våningen (alltså två trappor upp). Efter ungefär 4-5 dagar fördes Rossmann till en annan cell i samma våning, där han den 25 maj undergick sin operation. Efter 3-4 veckor fördes han så upp till en cell i fjärde (översta) våningen, där han återträffade Posh, som tydligen suttit där ett par dagar. Efter mycket fragande fick jag fram, att denna cell låg i ett hörn. Mitt emot var ett tvätttrum beläget. De två sutto ungefär en eller två veckor ensamma tillsammans, varefter en tysk general infördes dit. Efter mycket sökande i sitt minne fick Rossmann fram att denne general hette Mikosch. Han kunde endast beskriva Mikosch som stor och kraftig. Han trodde att Mikosch tillfångatagits vid Stalingrad och visste med säkerhet att hans hustru bodde i Kupferdreh bei Essen i Tyskland. Generalen led av en svår blåssjukdom och hade ett sår med ett rör som stack ut ur buken. Mikosch hade rönt samma behandling som andra fångar, även vad förplägnaden beträffar.

Sedan Rossmann, Mikosch och Posh varit tillsammans i cellen cirka tre dagar erfor man på något sätt, hur visste Rossmann inte, att en fånge i en cell längre bort i korridoren var "ausgestorben". Några timmar senare överfördes Posh tydligen till denna cell. Rossmann hade hört hur Posh en lång stund skrek av raseri och hysteri över att bli lämnad ensam. Sedan dess hade Rossmann icke sett Posh. Rossmann själv fördes efter ytterligare ungefär tre veckor tillbaka till Verchne-Uralsk, men kände icke till att Posh också återförts dit.

Rossmann visste icke vilka fångar som befunnit sig i de övriga 3-10 cellerna i samma korridor. Att Mikosch skulle ha berättat om någon annan fånge var uteslutet redan därigenom att denne ju kommit till Rossmanns cell i Butirka direkt från ett läger utanför Moskva. Det hände visserligen att man kunde tala några ord med fängvaktarna men aldrig om medfångar. Att upprätthålla knackningsförbindelser med granncellerna var ytterst farligt. Fangarna voro strängt bevakade och upptäckt

bestraffades med "Kerker".

Fångarna fingo två gånger om dagen gå till toaletten och en gång om dagen promenera i rastgården och därvid kunde man givetvis observera speciella förhållanden i granncellerna, exempelvis om en dörr stod öppen och en cell var tom. Möjligen var det Mikosch som på detta sätt hade fått kännedom om att en fange i korridoren var "ausgestorben". Rossmann hade emellertid själv aldrig iakttagit något särskilt på detta sätt. Efter mycket fragande fick jag fram, att Mikosch och Rossmann varit i sporadisk knackningsförbindelse med granncellen (där, enligt Posh, Wallenberg skulle ha suttit). Rossmann kunde emellertid icke erinra sig vad som därvid framkommit. Han hade ett dunkelt intryck av att grannen varit en ryss.

Det faller genast i ögonen att Posh' och Rossmanns berättelser i fråga om vistelsen i Butirka strider mot varandra på väsentliga punkter. Posh påstår att han i maj 1953 kom till Lubljanka och i augusti till Butirka. Rossmann däremot, att han och Posh tillsammans fördes från Verchne-Uralsk direkt till Butirka i maj 1953. Posh påstår att han först satt ensam med Mikosch (Mikesch?) och att Rossmann kom dit först när Posh lämnade. Rossmann säger att han och Posh först voro tillsammans i översta vaningen och att Mikosch senare förenade sig med dem. Med stort eftertryck försäkrade slutligen Rossmann att Mikosch icke kunde ha vetat vilka som satt i granncellerna. Även om vissa skiljaktigheter måhända kunna bortförklaras kvarstår, att någon av de två ljuger.

Jag nämnde några vanliga svenska namn för att se om Rossmann kände till Wallenberg. Han reagerade emellertid icke för exempelvis namnen Wallberg och Wallen. Han hade dagen innan i en österrikisk tidning läst att en svensk "minister" skulle ha dött i rysk fångenskap, men han hade icke lagt dennes namn på minnet, trots att detta meddelats i den österrikiska pressen.

Otursamt nog nämnde jag också namnet Andersson. För detta fastnade Rossmann genast och omtalade att en man vid detta namn varit cellspion i Verchne-Uralsk. På direkta frågor blev han emellertid osäker om namnet var Anders eller Andersson. Han kände icke till dennes nationalitet men han kunde däremot säga, att en ung student från Wien vid namn Schlossnickl suttit tillsammans med denne.

Även Rossmann varnade bestämt för Posh som kunde vara en

farlig agent. Posh hade vid två olika tillfällen i Butirka från cellen kallats till fängelseledningen. Han påstod att han hade förhörts om någon smuggelhistoria i Tjeckoslovakien, men detta trodde icke Rossmann på. Posh torde i stället ha varit cellspion. Vidare hade Posh berättat de mest fantastiska historier om sig själv. Rossmann erinrade sig ärrret på Posh' arm och ville minnas, att Posh påstått att detta var förorsakat av en skada han ådragit sig då han som stridsflygare blivit nedskjuten. Posh hade varit mycket nazistisk och Rossmann höll därför för otroligt att han skulle vara av judisk härkomst.

Jag bad Rossmann att nämna namnet på några av sina medfångar i Verchne-Uralsk. Därav framgick, att han tydligen icke ansetts vara någon betydande person. Det enda för oss mera kända namnet var doktor Bernert (509 B 9.8.1955). I övrigt mindes han, att Steltzer suttit i Verchne-Uralsk men erinrade sig icke namnet på några andra utländska generaler eller diplomater.

Wien den 11 februari 1957.

/u/ Erik Braunerhielm

13.2.57

CHIFFER

sjöborgsutredningen

12
1

P

2

Eu^I

Svensk

Hamburg

Edert l. Kan generalen möjligen heta Mikosch
med o i stället för Mikesch. Hans hustru skall
vara bosatt Kupferdreh bei Essen. Benäget tela.

Cabinet

KUNGL. UTRIKES
DEPARTEMENTET

Chiffertelegram (**BUD**)

Börke
ALF I

Från **HAMBURG**

Avsänt den **14 / 2** 19 **57** kl. **1128**

Inkom den **14 / 2** 19 **57** kl. **1200**

Utskrivet i **3** ex. Detta är ex. nr **3**

2.

Edert chiffer 2.

**Generallöjtnant Hans Mikosch den 7 januari 1898 i
Kattowitz, frigiven den 8 oktober 1955, bosatt Essen-Kupferdreh
an den Friedhoefen 1953.**

Ekblad

K O P I A K O P I A

14.2.57

sjöbergsutredningen

CHIFFER

m. 8

P

2

Eu^I

AK

Svensk

Wien

Prime Edert ll tertio. Vederbörande heter generallöjtnant/ Hans Mikosch född 7 januari 1898 i Kattowitz, frigiven den 8 oktober 1955, bosatt Essen-Kupferdreh an den Friedhoefen 1953. Han höres genom beskickningen i Bonn.

Secundo Har österrikiska vederbörande kunnat lämna några ytterligare upplysningar om Marek eder skrivelse 308/1954.

Cabinet

Stockholm den 14 februari 1957.

Strängt förtroligt. 3 bil.

1
+2
Bröder,

Såsom framgår av i avskrift bifogade skrivelser nr 61 från beskickningen i Wien den 29 januari 1957 jämte bilagor, nr 87 den 5 februari 1957 jämte bilaga samt nr 101 den 11 februari 1957, ävenledes jämte bilaga, har en ungersk flykting vid namn Frank Olmody Posh, som tidigare vistats i sovjetrisk fangenskap, för omkring en månad sedan flytt till Österrike och där för beskickningen i Wien lämnat vissa uppgifter om Hallenberg. Som framgår av bilagorna har beskickningen mycket noggrant sökt kontrollera Posh' uppgifter. Ett led i kontrollen är att av den av Posh omnämnde generalmajoren Misesch söka erhålla bekräftelse på Posh' uppgifter. Genom generalkonsulatet i Hamburg har vi erfarit, att Mikesch torde vara identisk med generallöjtnanten Hans Mikosch, (ej Misesch), född den 7 januari 1896 i Kattowitz, frigiven den 8 oktober 1955 och bosatt i Essen-Kupferdreh, An den Friedhoefen 1953. Det vore synnerligen angeläget att så snart sig göra låter besöka Mikosch och så detaljerat som möjligt låta honom berätta allt han vet om Posh och eventuellt om Hallenberg.

Fullföljandet av det i vårt meddelande i särskild ordning den 8 februari 1957 omnämnda ärendet bör emellertid ha prioritet.

/Sverker Åström/

Ambassadören Jödahl,
B o n n .

M
P.M.

angående samtal den 12 och 13 februari 1957 med Frank Olmody Posh.

Då jag uppsökte Posh för att be honom att tills vidare icke publicera sina erinringar om Wallenberg under fångenskapen, sköt jag samtalsvis in några frågor om hans upplevelser i Butirka. Den skildring Posh därvid gav skiljer sig på väsentliga punkter från hans tidigare uppgifter.

Till saken hör att vi "glömt bort" att ge Posh en kopia av det protokoll han förut undertecknat. Han har således icke haft möjlighet att läsa på vad han däri meddelat.

Posh berättade följande. Han hade tillsammans med Rossmann lämnat Verchne-Uralsk den 5 maj och anlände efter fem dagar till Butirka. Där insattes de båda först i en genomgångscell i huvudbyggnaden men kom efter tre dagar till en cell i andra våningen, vars nummer Posh icke minns. (När Posh talar om andra våningen räknar han icke med någon bottenvåning.) I denna cell sutto de tillsammans blott tre dagar (lördag-måndag). Samma dag som Rossmann bortfördes för att opereras förflyttades Posh till cell 154 i femte våningen. - Jag erinrar mig nu att Posh redan den 28 januari i förbigående nämnde detta, men jag trodde då att jag missuppfattat honom, då han ju dessförinnan alltid hävdade, att han kom till cell 154 som första cell i Butirka.

I denna cell satt han till en början ensam, varöver han blev så förtvivlad, att han satte i gång med en hungerstrejk. Efter omkring fem dagar sattes emellertid Rossmann in i samma cell. Han var då nyopererad och hade förband om huvudet. Efter ytterligare 5 à 6 dagar anlände även generalen Mikosch.

Mikosch kom till denna cell direkt från ett läger. Då

jag frågade hur generalen under sådana omständigheter kunde ha erfarit att Wallenberg satt i Butirka, blev Posh osäker. Slutligen sade han, att Mikosch säkert icke påstått, att Wallenberg just då skulle finnas i Butirka. Han hade bara berättat något om Wallenberg.

Då Posh några gånger nämnt namnet Mikosch påpekade jag för honom att han ju tidigare talat om Mikesch och även godkänt denna stavning i protokollet. Häröver blev Posh mycket överraskad och fann det obegripligt att han varit så slarvig.

Mikosch hade åtnjutit officersförplägnad och även andra fördelar. Sålunda hade man försett honom med pengar. Han hade införts i cell 154 civilklädd och av en likaledes civilklädd fängvaktare.

Anledningen till att Posh icke från denna cell varit i förbindelse med cell 153 var främst att risken för upptäckt var så stor just där. Trafiken var livlig till det mitt emot belägna köket och det var lätt för de förbipasserande att se in i cellen. För att undgå upptäckt fordrades att någon medfånge ställde sig så att han hindrade insyn genom luckan i dörren. Posh stod emellertid icke på så god fot med Rossmann, att han ville be honom om en sådan tjänst. Mikosch förbjöd, då han kom in i cellen, allt signalerande, då han vore rädd för att upptäckt kunde leda till att hans rätt att emottaga livsmedelspaket indrogs. Posh' bädd var ursprungligen placerad vid väggen till cell 153. Sedan förldades emellertid Mikosch där och Posh tillsammans med Rossmann på andra sidan av cellen.

Då Posh förstod, att jag träffat Rossmann, frågade han mycket oroligt, vad Rossmann hade sagt om honom. Han hade nämligen invecklats i mycket häftiga politiska gräl med både Rossmann och Mikosch.

I tre dagar sutto de tre fångarna tillsammans varefter Posh överfördes till cell 152. Jag frågade vad det första var som Posh gjorde, när han kom till denna cell. "Jag började genast knacka med granncellerna, förstås." Ja, men gjorde han ingenting dessförinnan. "Jo, det första jag gjorde

var att slå ut fönstret för det var så dålig luft." Jag bad honom tänka efter noga, om det inte var något annat han gjort också. "Jo, jag bultade på celldörren för jag var så rasande över att lämnas ensam." Vem hade haft denna cell före Posh. "Det var en fänge som var ausgestorben. Det var därför som jag slog ut fönstret. Cellen stank av karbol."

Jag frågade på nytt Posh vid vilken tidpunkt han varit i Lubljanka. Posh svarade, att det måste ha varit omedelbart efter vistelsen i Butirka, förmodligen i september. Allt han med säkerhet mindes var, att vädret hade varit mycket varmt vid den tid då han överfördes till Lubljanka. Vid samtalet i går, då vi på nytt berörde saken, hävdade han med bestämdhet, att han var i Lubljanka från början av september till slutet av december 1953.

Vid samtalet i går som ägde rum på beskickningen och vid vilket även t.f. chargé d'affaires Anger var närvarande, berättade Posh om sin kontakt med Wallenberg. Han hade i cell 152 kommit i knackningsförbindelse med granncellen 151, i vilken en vitrysk baptistpräst befann sig. Namnet på denna präst har Posh skrivit in i ett lexikon som han i cell 71 i Corpus III överlämnade till den tyske generalen Härtel. Den senare är enligt Posh för närvarande bosatt i en ort i Väst-Tyskland, som har något med "bad" att göra, antingen en kurort eller möjligen staden Wiesbaden. Posh vet icke om Härtel har medfört lexikonet hem.

Baptistprästen hade animerat Posh att taga kontakt även med grannen i cell 153, vilken vore "en sjuk svensk diplomat". Posh hade då knackat i väggen till nämnda cell men fick icke något svar. Han meddelade baptisten detta, vilken svarade, att fången väl i så fall måste antagas vara död. Han hade nämligen medan baptisten satt hos honom hungerstrejkat i 28 dagar och tvångsmatats. Därvid hade han fått svåra sår i matstrupen som förorsakat starka blödningar. På grund härav hade man fört baptisten ut ur cell 153 och till cell 151. Posh försökte nu igen få förbindelse med grannen i nr 153 och erhöll denna gång ett svagt svar. Han frågade då direkt om grannen vore Wallenberg, vilket icke besvarades. Efter flera ytter-

ligare försök signalerade Posh en kväll: "Är Ni Wallenberg?" Var snäll och svara. Jag var också i Budapest." Då hörde han grannen knacka ett tydligt: "Ja." Grannens signaler hade överhuvudtaget varit svaga och långsamma och Posh fick det intrycket att han måste ha varit mycket medtagen.

Posh' nya framställning överensstämmer ju mycket väl med Rossmanns berättelse. Jag finner det för egen del osannolikt att de båda stå i maskopi med varandra, bl.a. med hänsyn till det sätt på vilket Rossmann uttalade sig om Posh. Omedelbart efter det att Posh fått Rossmanns adress sökte han denne i bostaden vid en genomresa genom Kapfenberg. Rossmann var emellertid icke hemma, varför Posh i brevlådan lämnade ett skriftligt meddelande i vilket han bl.a. frågade om Rossmann erinrade sig numrena på cellerna i Butirka. Rossmann skrev sedermera ett kort till Posh, vilket denne lämnat mig och som jag bifogar. Detta innehåller ju inga upplysningar. Rossmann bekräftade Posh' uppgift om det misslyckade besöket, då jag den 9 februari träffade honom.

Jag tror snarare, att Posh, innan han kontaktade beskickningen, i sitt minne gick igenom den berättelse han skulle avgiva och därvid fastläste en del uppfantiserade detaljer som voro felaktiga. Nu, då han oförberett får svara på strödda frågor, kommer sanningen lättare fram. Det sätt, varpå Posh besvarade frågorna, gav ett intryck av trovärdighet.

Det bör observeras, att de tidsuppgifter som Posh lämnat icke kunna stämma. Från den dag Posh lämnade Verchne-Uralsk och tills han kom till cell 152 skulle 25-30 dagar ha förflutit. Till sistnämnda cell skulle han således ha kommit i början på juni månad. Där satt han enligt egen utsago endast en kort tid, högst några veckor. Samtidigt säger han nu, att han först i början av september, alltså hela tre månader senare, skulle ha förflyttats till Lubljanka. Sistnämnda uppgift visar också, att han icke i början på september kan ha haft förbindelse med Wallenberg utan att detta måste ha ägt rum tidigare.

Posh' vittnesmål om kontakten med Wallenberg i Butirka har, som synes, bleknat högst betydligt. Mikosch har icke sagt, att Wallenberg vid denna tid befann sig i fängelsät och

baptisten har icke nämnt Wallenbergs namn. Det bör observeras att Posh först på direkt fråga om grannen vore Wallenberg fått ett "ja" till svar.

En av de många episoder som Posh berättat från fångenskapen förtjänar måhända att återgivas. I cell 42 i Vladimir hade Posh råkat i dispyt med en rysk fångvaktmästare om frigivningen av fångar. Posh berättade mycket dramatiskt om hur han hade utropat: "Se på den där sängen! Där låg Schörner och den våldsverkaren har Ni frigivit! Den där Gestapo-mannen!" Posh pekade på Sanitzer - "kan intyga vilka förbrytelser Schörner gjort sig skyldig till. Men jag, som alltid bekämpat nazismen, mig släpper Ni inte." Då svarade ryssen lugnt: "Om vi trodde, att vi hade någon nytta av att Ni blev frigiven skulle också Ni släppas i morgon dag."

Jag har också talat med Dr Raphael Spann vilken satt med Posh i Verchne-Uralsk och Vladimir. Spann bekräftade, att Posh varit illa omtyckt av sina kamrater under fångenskapen. I vissa ungerska emigrantkretsar däremot åtnjöt han numera ett högt anseende. Sålunda upprätthöll han nära kontakt med några kardinal Mindszenty närstående personer.

Posh vore enligt Spanns uppfattning en patologisk lögnare. Samtidigt hade han emellertid ett osedvanligt gott minne. Därest han icke flöt ut i fantasier vore det därför mycket sannolikt, att hans uppgifter kunde betraktas som tillförlitliga och exakta. Under alla omständigheter vore det icke omöjligt, att hans berättelse byggde på en kärna av sanning. Spann trodde knappast att Posh vore en utsänd agent. Däremot kunde det väl tänkas, att han vore ute efter pengar.

Wien den 14 februari 1957.

/u/ Erik Braunerhielm

Avskrift av strängt förtroligt
handbrev från förste ambassad-
sekreteraren Anger till utrikes-
rådet Åström, dagtecknat Wien
den 15 februari 1957.

ML.

I anslutning till 120 B 15.2.1957 ber jag få meddela, att jag nu själv haft ett längre samtal med Posh för att söka få ett intryck av honom. Som vi redan nämnt för Lorentzon i telefon, försöka vi nu att avstyra att Posh sätta i gång med att publicera sin historia från fängelsetiden, vari bl.a. uppgifterna om Wallenberg skulle ingå såsom en integrerande del. Vid samtalet sökte jag därför få honom att åtminstone uppskjuta denna publicering och förklarade mig i stället beredd att ge honom en del upplysningar från den tid när Wallenberg verkade i Budapest och jag själv befann mig där. Posh har nämligen vid ett par tillfällen antytt, att han vore intresserad att få en del inside information från den tiden, som skulle kunna ligga till grund för en första artikel i ämnet. Vi pratade sålunda en hel del om vad som hände åren 1944-45, då alltså även Posh enligt uppgift befunnit sig i Budapest, och jag kunde härvid konstatera, att vad han å sin sida berättade om egna upplevelser, sammanträffanden med olika för mig kända personer o.s.v. visade, att han verkligen varit där och att han åtminstone på denna punkt är sanningsenlig i sina uppgifter. Mitt intryck är, att Posh knappast kan vara en agent. Han framställer sin sak på ett sätt som åtminstone vid första påseendet verkar trovärdigt. Han är givetvis en fantasifull person, en pratmakare, och fladdrar i sin brist på koncentration hit och dit. Att han är så illa omtyckt av de övriga av de personer som utfrågats av oss beträffande honom, har väl sin förklaring däri att han är en bråkmakare och en i hög grad aggressiv person. Han har tydligen, vart han än kommit, haft svårt att draga jämnt med sina medfångar, särskilt med dem ^{han} som attackerat för deras nazistiska åsikter.

Posh

Wien den 15 februari 1957.

R 18. Strängt förtroligt.

Frank Olmody Posh

Broder,

I anslutning till dagens skrivelse 115 angående Frank Olmody Posh vill jag orientera Dig om att denne de senaste dagarna talat om att han gärna skulle vilja begiva sig till Sverige för att där i lugn och ro författa ett manuskript till en film av dokumentärkaraktär om fängelserna i Sovjetunionen samt intressera svenska och utländska bolag för inspelning av filmen. Han har försiktigt frågat, om han skulle kunna resa till Sverige såsom flykting inom ramen för den svenska flyktingaktionen. Då jag i går kväll som hastigast träffade honom, sade han emellertid, att han förstod, att svenska regeringen knappast kunde tänkas betala för hans uppehälle i Sverige, och han funderade därför på om han icke kunde skriva till familjen Wallenberg, som ju hade pengar! Posh påstår sig under fångenskapen i Nowoje Vremja och andra ryska tidskrifter ha läst häftiga angrepp mot ambassadören Boheman, vilken således måste vara en framstående anti-kommunist. Han avsåg därför att så småningom skriva till Boheman och söka intressera denne för sina planer.

Det börjar således bli bråttom med undersökningarna så att vi ha klart för oss vad i Posh' berättelse som är sanning innan han bryter lös på allvar. Sanitzer kommer till Wien i slutet på denna månad och jag hoppas av honom kunna utröna vem den hamburgare kan ha varit, som skulle ha påstått att Wallenberg 1954 fanns i Suchanovka. Vidare har Posh berättat,

Herr Förste Sekreteraren Gunnar Lorentzon,
Kungl. Utrikesdepartementet.

att Otto Wessely fanns i samma cell som Wisgerda och "Guido" vilken senare sittande på Posh' sängkant skulle ha åhört Wisgerdas berättelse. Jag kommer därför söka Wessely så snart jag kan få tag på honom. Han har flyttat till ny adress och hans arbetsgivare i nationalbanken vägrar att uppgiva denna, men kommer däremot att be Wessely att sätta sig i förbindelse med mig. - Posh reser på lördag eller söndag till München för att träffa biskopen.

Erik Braunerhielm

Från Wien

Avsant den TELEX/ 19 kl.

Inkom den 18 / 2 19 57 kl. 18.35

Utskrivet i 4 ex. Detta är ex. nr 2

15.

För Åström - vår skrivelse 61. Den person, som enligt Posh skulle åhört Wisgerdas berättelse om Wallenberg, torde - att döma av uppgifter lämnade av Otto Messely - kunna vara identisk med en tysk medborgare Guido Struppe. Oss obekant huruvida Struppe frigivits.

Allard.

KOPIA KOPIA

21.2.57

CHIFFER

sjöborgsutredningen

N 3

P

2

Eu^I

N 2

Svensk

Hamburg

Senäget sök fastställa om tyske medborgaren Guido Struppe återvänt från sovjetrisk fångenskap och i så fall hans adress.

Cabinet

Höfn

Stockholm den 21 februari 1957.

H

Broder,

Tack för Ditt handbrev den 15 februari angående Posh m.m. För vår del väntar vi nu besked om vad Mikosch haft att förtälja och kommer vi snarast att delge er detta. Vi forskar nu även efter Guido Struppe.

Då, som jag tidigare nämnt, skriftställaren Rudolph Philipp har fått kännedom om Posh, har Philip., som för tillfället är arg på Kungl. Utrikesdepartementet och som därför endast talar med statsministern och -polisen, hemställt att få taga del av den senares bedömning av ärendet Posh. Jag hörde på när Danielsson gjorde detta, och jag vill inte underlata att vidarebefordra de ampra lovord, som Danielsson hade att säga om beskickningens och främst Ditt arbete. Det var högsta betyg över lag, och det är tydligt att ni icke lämnat någon möda ospad i denna sak och statspolisen är mycket nöjd med sin "filial" i Wien. Givetvis har jag orienterat de höga politiska herrarna här i huset om detta.

Vad sedan Posh beträffar har vi här nog närmast lutat åt att han varit en skojare, som väl närmast är ute efter pengar via publicitet, men av eder senaste rapportering tycks franga, att ni på sistone börjat tro mer på Posh - i varje fall på att det finns en kärna av

Förste Ambassadsekreteraren Braunerhielm,
W i e n .

1472

sanning. Jag kan inte se annat än att man får fortsätta mangla Posh, och det är klart att alla sådana uppslag som exempelvis Wessly utgör utomordentliga inkörsportar för kontroll av Posh. Kan ni få flera sådana kanske vi kan inringa honom fullständigt.

Vad Posh⁴ som man väl närmast får uppfatta som för-
täckta hot om publicering~~ar~~ beträffar, kan man väl knappast
à la longue hindra honom från att verkställa detta. Emeller-
tid tycker jag, att Angers tillmötesgående med annat material
för publicitet borde kunna räcka för Posh i kombination med
en hänvisning till att en olycksbroder till honom, som allt-
jämt är kvar i Sovjetunionen, riskerar att råka ännu värre ut.

Som Du kanske sett i pressen har en tysk medborgare i
Berlin vid namn Hanz Tänzer uppgivit, att han varit i kontakt
med Wallenberg i Lefortovskaja-fängelset år 1949. För att
kontrollera Tänzer var jag i söndags/mandags i Berlin och
talade med Tänzer. Det blev ett animerat samtal och då Tänzer
blev trängd, beskyllde han mig för att tillämpa NKVD-metoder,
Han höjde rösten, vilket även jag gjorde, varpå Tamm lämnade
rummet, och efter fem minuter hade Tänzer avslöjat sig som
skojare. Han har aldrig varit med sin fot i Lefortovskaja-
fängelset men väl i Butyrskaja-fängelset. Alla hans kamrater
säger att han är en skojare, och i Suchdienst framgick det att
han blivit degraderad från Oberleutnants grad till soldat på
ett bräde. Jag ville bara nämna detta, dels som orientering
om Tänzer, dels kan det måhända trösta Dig vid Dina mödor att
även vi i "centralen" ruskar upp oss till aktivt fältarbete.

/Gunnar Lorentzon/

KUNGL. UTRIKES
DEPARTEMENTET

Chiffertelegram (BUD)

Från Hamburg

Avsant den 21 / 2 19 57 kl. 17.28

Inkom den 21 / 2 19 57 kl. 18.10

Utskrivet i 4 ex. Detta är ex. nr 3

AK

3.

Edert chiffer 3. Suchdienst har ingen Guido Struppe.
Fyra Struppe finnas; Heinz, född 1883, Josef 1897, Karl 1910
och Franz 1926.

Ekblad.

KOPIA KOPIA

Proh

Stockholm den 21 februari 1957.

2 bil.

M

Broder,

./. I anslutning till Åströms handbrev till Jödahl
den 14 februari 1957 ber jag för orientering få
översända beskickningens i Wien skrivelse nr 120
den 15 februari, jämte bilaga, samt handbrev Anger-
Åström samma dag.

/Gunnar Lorentzon/

Minister G ö r a n s s o n ,
Bonn.

Från Budapest

Avsant den 21/2 1957 kl. 1744

Inkom den 22/2 1957 kl. 0810

Utskrivet i 4 ex. Detta är ex. nr 3

MA

30

+1 K. och R. de
För Polchefen personligen. Franz Posch, som återkom från krigsfångenskap för mindre än två år sedan, uppges ha varit Wallenbergs medfånge i Verchni Uralsk till jultiden 1951, då Wallenberg förmodas ha bortförts därifrån. Posch bor nu Park Hotel, Schönbrunn, Wien 13. Vid eventuell kontakt med Posch kan refereras till krigsfånge, som varit kollegast med Posch i nyhetsbyrån MTI. Vissa sagesmän äro bekanta till Anger från dennes Budapest-tid. Jämför mitt handbrev Åström 20 oktober 1956. Med häri återgivna upplysningar förete de nu lämnade en viss sammanblandning. Sålunda figurerar i bägge Eychfuss.

KOR
Hynell

KOPIA

22.2.57

CHIFFER

sjöborgsutredningen

17. 11

P

2

Eu^I

Svensk

Wien

Generalkonsulatet Hamburg meddelat att där icke finns någon uppgift om Guido Struppe. Däremot finns fyra Struppe; Heinz, född 1893, Josef 1897, Karl 1910 och Franz 1926.

Cabinet.

22.2.57

CHIFFER

sjöbergsutredningen

M. 30

P

2

Eu^I

Svensk

Budapest

Beskickningen i Wien delgivits innehållet i Edert chiffer 30.
Benäget diskutera saken med Anger vid nästa besök i Wien,
varvid hänsyn bör tagas till innehållet handbrevet till
Åström den 20 oktober.

Cabinet

22.2.57

CHIFFER

sjöborgsutredningen

Nr 12

P

2

Eu^I

Svensk

Wien

Primo Rynell bl.a. telegraferat att "Franz Posch, som återkom från krigsfångenskap för mindre än två år sedan, uppges ha varit Wallenbergs medfänge i Verchni Uralsk till jultiden 1951, då Wallenberg förmodas ha bortförts därifrån. ~~Posch bor nu Park Hotel, Schönbrunn, Wien 134~~ Vid eventuell kontakt med Posch kan refereras till krigsfänge, som varit kollega med Posch i nyhetsbyrån MTI. Mina sagesmän äro bekanta till Anger från dennes Budapest-tid."

Secundo Benäget diskutera saken med Rynell vid dennes nästa besök i Wien.

Cabinet

Från Bonn

Avsant den Telex 19 kl.

Inkom den 25 / 2 19 57 kl. 1535

Utskrivet i 3 ex. Detta är ex. nr

3

Handbrev Åström-Jödahl 14 februari.

Leifland träffat Mikoschoi, Bad Wildungen, Hessen.

M. uppgivit att han delat cell med Posh mellan 24 och 25 juni 1953 i Butirka. M. erinrar sig tydligt Posh, som enligt hans mening vore "mera talför än tillförlitlig". Det kunde ej uteslutas att P. stode i rysk tjänst. M. hade icke stått i knackningsförbindelse med eller hört talas om Wallenberg under sin vistelse i Butirka sommaren 1953. Han kunde blott vagt erinra sig att han 1945 eller 1946 hört talas om Wallenberg. Skrivelse med onsdagens kurir.

Jödahl

KOPIA

KOPIA

26.2.57

CHIFFER

sjöborgsutredningen

N4. 13

P

2

Eu^I

Svensk

Wien

För Eder information. Beskickningen Bonn har telegraferat: "Leifland träffat Mikosch, Bad Wildungen, Hessen. M. uppgivit att han delat cell med Posh mellan 24 och 25 juni 1953 i Butirka. M. erinrar sig tydligt Posh, som enligt hans mening vore "mera talför än tillförlitligt". Det kunde ej uteslutas att P. stode i rysk tjänst. M. hade icke stått i knackningsförbindelse med eller hört talas om Wallenberg under sin vistelse i Butirka sommaren 1953. Han kunde blott vagt erinra sig att han 1945 eller 1946 hört talas om Wallenberg." Skrivelse

Cabinet

Krohn ✓ 27/2 ✓

KUNGL.
SVENSKA AMBASSADEN

Bonn den 25 februari 1957.
Strängt förtroligt.

2.3.57
Herr. Thulin

Broder,

Åberopande Ditt handbrev till mig den 14 dennes och Lorentzons handbrev till Göransson den 21 dennes ber jag få meddela, att vi efter viss omgång lyckats lokalisera Wikošch till Bad Wildungen i Hessen och att Leifland hade ett samtal med honom där den 22 dennes om Pösch och dennes uppgifter, att Wallenberg skulle ha vistats i Paris på so. sidan 1953. En av Leifland upprättad promemoria över samtalet närslutes.

Ole Jöndahl

Herr Utrikesrådet Å s t r ö m,
Stockholm.

Strängt förtroligt.

P.M.

Över samtal i Bad Wildungen (Hessen) med
Hans Mikosch den 22 februari 1957.

Generalleutnant a. Dienst Hans M i k o s c h, född den 7 januari 1898 i Katowice, bosatt i Essen-Heisingen, Am Hagenbusch 12. Under andra världskriget regements- och divisionschef, vid krigsslutet chef för befordringarna i Ostpreussen. Tillfångatagen den 10 april 1945 i Königsberg.

+

+

+

Under de tio och ett halvt år, som Mikosch vistats i Sovjetunionen - han repatrierades i oktober 1955 -, hade han flyttats från läger till läger: 1945 Butirka i Moskva och Krasnogorsk; 1946 Butirka, Ljubljanka, Butirka och Krasnogorsk; 1947 Inrikesministeriets centralsjukhus; 1948 Krasnogorsk och ett läger i närheten av Ivanov; 1949 det för tillfångatagna tyskar av generalsrang avsedda lägret Vojkovo; 1950 ett läger i närheten av Ivanov (i detta läger dömdes Mikosch den 7 juni till 25 års straffarbete för under kriget i de tyskockuperade områdena begångna krigsförbrytelser; Mikosch visade under vårt samtal en handskriven avskrift av domen i tysk översättning) och Vojkovo; 1951 - januari 1953 Vojkovo; januari 1953 - januari 1954 läger i Ivanovs närhet med undantag för en vistelse i Butirkafängelsets sjukhus på sommaren 1953; januari 1954 - oktober 1955 Vojkovo.

Anledningen till dessa ständiga förflyttningar vare Mikosch' svaga hälsa (urinblåscinflammation). Han hade under sin vistelse i Sovjetunionen opererats sammanlagt

tio gånger - delvis av sovjetiska kirurger vilkas kompetens vitsordats av tillfångatagna tyska läkare - men aldrig tillfrisknat ordentligt enär han inte fått tillfälle till vila under rekonvalescenstiderna. Efter sin återkomst till Tyskland på hösten 1955 hade Mikosch opererats ytterligare två gånger av tyska specialister. Mikosch betecknade sitt nuvarande hälsotillstånd som tillfredsställande, men han vore inte helt återställd. Till hans svaga hälsa bidroge även krigsskador (sårad en gång i första och två gånger i andra världskriget).

Mikosch uppgav att han sammanträffat med Posh under sin vistelse i Butirka-fängelsets sjukhus på sommaren 1953. Mikosch hade förts till detta sjukhus från lägret i närheten av Ivanov den 24 juni 1953. (Denna och följande tidsangivelser är hämtade från en dagbok som Mikosch fört under sin vistelse i Sovjetunionen och som han visade under vårt samtal. De aktuella uppgifterna hade Mikosch fört in i dagboken "ett par månader senare"; han trodde sig emellertid kunna försäkra att de vore korrekta.) Mikosch hade vid sin ankomst till Butirka placerats i en hörncell med nummer 463, där vid hans ankomst Posh och Rossmann var inhysta. En natt - mellan den 24 och 25 juni - hade han delat cell med Posh och Rossmann; den 25 juni flyttades Posh till cell 471 i samma korridor i fängelsesjukhuset. Mikosch och Rossmann hade därefter delat cell 468 till den 18 juli 1953; denna dag flyttades Rossmann.

Under den korta tid Mikosch vistats i samma cell som Posh - från eftermiddagen den 24 juni till någon gång på dagen den 25 juni - hade Posh berättat för Mikosch att han vore född vid Österrikisk-ungerska gränsen och haft civil Österrikiskt som ungerskt medborgarskap. Under kriget hade han suttit i tyskt koncentrationsläger i närheten av Nürnberg. Sedan han befriats vid amerikanska arméns framryckning på våren 1945, hade han några år varit i "amerikansk underrättelsetjänst" och därvid burit amerikansk uniform.

Mikosch hade en tydlig minnesbild av Posh från detta korta sammanträffande. Han yttrade att hans intryck av Posh inte vore det allra bästa, att han redan vid sitt sammanträffande tyckt sig förmärka vissa motsägelser i Posh' berättelser. Posh'

uppträdande hade gjort Mikosch misstänksam och han hade, sedan Posh flyttats till en annan cell, gjort den reflexionen att det kanske icke kunde uteslutas att Posh ginge ryssarnas ärenden. När Mikosch under förloppet av vårt samtal erfor att Posh överlämnats till ungerska säkerhetsorgan år 1955, yttrade han spontant: "Nej det är något som inte stämmer. Tror ni att ryssarna någon sin skulle ha släppt Posh om han, som han påstod för mig, varit amerikanska underrättelseväsendets tjänst?"

Sedan Posh - såsom ovan sagts - den 25 juni 1953 förts till cell 471, vistades Mikosch tillsammans med Rossmann i cell 468 till den 10 juli 1953. Om Rossmann yttrade Mikosch att han vore en genomhederlig man med utpräglad praktisk begåvning. Rossmann hade berättat för Mikosch att han och Posh delat cell nummer 468 en kortare tid - om Mikosch mindes rätt, hade det rört sig om några veckor - före den 24 juni då Mikosch anlänt till Butirka. På min fråga om Rossmann hade berättat något för honom om sina intryck av och sin uppfattning om Posh, svarade Mikosch att Rossmann nog hade rätt svårt att på kort tid kritiskt bedöma en medmänniska; Mikosch hade emellertid trott sig förstå att Rossmann "inte tyckte om" Posh.

Mikosch berättade vidare att den avdelning av Butirk fängelsets sjukhus, där han själv vistats från den 24 juni till medio september, såvitt han visste hyste blott tre utländska patienter, han själv, Posh och Rossmann; alla de andra vore sovjetmedborgare eller i varje fall rysktalande. Någon som helst knackningsförbindelse med medfångarna hade han icke haft.

Efter sin återkomst till Tyskland på hösten 1955 hade Mikosch träffat två tyska generaler - Generalleutnant a.D. Pieckenbrock, Bahraße 300 eller 304, Essen, och Generalleutnant a.D. Bentivegni, vilkas nuvarande adress vore okänd för Mikosch -, vilka berättat att de under sin vistelse i Vladimirläget träffat Posh. Såvitt Mikosch

kunde erinra sig hade båda när det gällde Posh haft "samma förtroende av opålitlighet" som Mikosch själv.

På min fråga yttrade Mikosch att han trodde sig minnas att han redan 1945 eller 1946 i något läger eller sjukhus - han erinrade sig icke längre vilket - hört talas om en svensk diplomat Wallenberg, som hölls fängslad i Sovjetunionen. Han kunde emellertid icke erinra sig några detaljer. Efter detta tillfälle hade han icke hört talas om vare sig Wallenberg eller någon annan svensk medborgare i Sovjetunionen.

att erinra
se nyss ges
+ 1945
+ 1946

Mikosch syntes mig mycket märkt av sina 10 år i Sovjetunionen och av de ständiga operationerna och gjorde ett intryck av att vara mycket äldre än han är (50 år). Han talade rätt långsamt, letade mycket i minnet, men gjorde ett helt vederhäftigt intryck.

Bonn den 25 februari 1957.

(Reif Reifland)

Posh 1/3

samtal med Frank
Olmody-Posh.

120 B. 15.2.1957.

Wien den 26 februari 1957.

Nr 147.

bil.

R 18.

Strängt förtroligt.

Till Hans Excellens Herr Ministern för Utrikes Ärendena.

./.

Härmed får jag vördsamt överlämna en uppteckning över ett samtal med Frank Olmody-Posh varunder denne lämnade vissa kompletterande upplysningar. Sålunda har Posh nu sagt sig minnas, att den person, som skulle hava påstått att Wallenberg 1954 suttit i Suchanovka vore en tysk polisman vid namn Erich Schröder. Posh tror vidare, att den tyske fånge, som skulle ha kunnat behålla prästen Wisgerdas berättelse om Wallenberg skulle heta Guido Struppert.

(Sven Allard)

angående samtal den 24 februari 1956 med Frank Olmody-Posh.

Vid mitt samtal med Posh framkom följande:

1) Posh erinrade sig under samtalet, att den person, som i cell 42 i Vladimir skulle ha påstått, att Wallenberg satt i Suchanovka vore den tyske polismannen Brich Schröder.

2) Posh hade i dagarna sammanträffat med den grekisk-katolske biskopen från München, dock icke i sistnämnda stad utan i den tysk-österrikiska gränstationen Freilassing. Biskopen hade inte haft sina anteckningar med sig och kunde därför inte för tillfället nämna namnet på den grekisk-katolsk prästen från Lemberg.

Biskopen, vars namn Posh alltså tills vidare vågra uppgiva, skulle emellertid ha sagt att han hade en känsla av att personer, som hade känt Wallenberg och på ett sent stadium möjligen varit i kontakt med densamme, alltså kvarhölls i Vladimir. Då jag försökte få ur Posh namnen på dylikappersoner kunde han endast nämna den franske majoren och medlemmen av deuxième bureau, Lucien Gauazé, en annan fransman vid namn Ledoux (stavningen osäker) samt en person vid namn Pieck, som hade varit chaufför åt den amerikanske militärmissionen i Budapest. Posh tillade spontant, att om Wallenberg ännu vore i livet, vore det mycket möjligt, att han för närvarande satt i första våningen i sjukhuset i Vladimir, där det vore lätt att gömma fångar. Dessa uppgifter från Posh överraskade mig framför allt med hänsyn till mitt samtal på förmiddagen samma dag med Eugen Török.

3) Posh framhöll, att fältmarskalken Keitels son, major Keitel, som numera återvänt från fångenskapen, satt i Vladimir 1950 - 1955 och sågott som hela tiden i sjukhuset.

4) Posh meddelade, att han hade ett dunkelt minne av att en tysk överstelöjtnant vid namn Nikish eller lik-

nande, som tidigare varit militärattaché i Köpenhamn och häktades samtidigt med Bekerle i Sofia, skulle ha berättat något om Wallenberg. Nikisch satt i cell 69 då Posh satt i cell 68 i Vladimir och de två stodo i knackningsförbindelse med varandra.

5) Jag frågade Posh om Guido kunde ha hetat Struppe i efternamn. Posh svarade då att namnet vore Struppert. Det är möjligt att han suggererades av min fråga, varför uppgiften icke kan betraktas som helt tillförlitlig. Posh tillade, att det icke vore uteslutet att Struppert hade stannat i Östtyskland. Han hade emellertid en svägerska eller en annan släkting i Västtyskland från vilken han hade emottagit livsmedelspaket.

På förfrågan har Otto Wessely meddelat, att det vore möjligt, att Guidos namn vore Struppert. Wesselys anteckningar om medfångarna hade utförts i ett mycket förkortat stenografisystem och det kunde därför hända att de två sista bokstäverna i namnet hade fallit bort i notationen.

Wessely bad i sammanhanget få påpeka, att en tysk diplomat vid namn Herman Stransky från Bukarest för närvarande är bosatt i München. Han tillhörde den tyska diplomatgruppen, som kan ha haft kontakt med Wallenberg under fångenskapen.

Wien den 25 februari 1957.

(Erik Braunerhielm)

Utdrag ur P.M. ang.samtal den 24.2.1957
med Eugen Török

Török omtalade på min fråga, att han aldrig träffat Frank Olmody Posh under fångenskapen men däremot omedelbart efter kriget i Bad Ischl, då båda arbetade för CIC. Posh vore en utpräglad skojare, som saknade samvete och idéologi och gjorde vad som helst för pengar. Huruvida det vore tänkbart, att Posh ginge ryssarnas ärenden, ville Török icke uttala sig om. Posh hade emellertid frigivits ur fångenskapen tillsammans med ungraren Ladislaus Pap, vilken för närvarande befinner sig i Tyskland på inbjudan av generalen Biddenbrock. Pap kunde på goda grunder misstänkas att tillsammans med sin väninna Erna Hausner, vilken också återkommit från fångenskapen och numera är nakendansös på "Moulin Rouge" i Wien, arbetade som rysk agent.

1.3.57

CHIFFER

sjöborgsutredningen

Nr. 6

P

2

Eu^I

Svensk

Hamburg

Vårt 3 och

Edert 3. Tysken kan möjligen heta Guido Struppert.

Benäget tela.

Cabinet

Från Hamburg

Avsant den 2 / 3 1957 kl. 10.51

Inkom den 2 / 3 1957 kl. 11.40

Utskrivet i 4 ex. Detta är ex. nr 3

6.

Edert chiffer 6. Gido Struppert antecknad såsom anländ
till KZ-lägrät, Bautzen, Östzonen, kommande från Sovjet-lägrät
5110/24. Närmare uppgifter saknas.

Ekblad.

KOPIA KOPIA

Från Hamburg

Avsant den 4 / 3 19 57 kl. 1115

Inkom den 4 / 3 19 57 kl. 1155

Utskrivet i 3 ex. Detta är ex. nr 2

7.

Vårt chiffer 6.

Suchdienst meddelat att Struppert sedan
den 21 januari 1956 bosatt Meinigen, 30
Ackerstrasse 10, Östzonen.

Ekblad.

KOPIA KOPIA

4.3.57

CHIFFER

sjöborgsutredningen

M 16

P

2

Eu^I

Svensk

Wien

För Eder information. En Guido Struppert har återvänt
senast från Sverdlovsk, bosatt Meinigen, 30 Ackerstrasse 10
Östzonen.

Cabinet

Obs! Bil. 4.0. *Posch*
a XXVII

Wien den 7 mars 1957.

1 bil.

Strängt förtroligt.

Broder,

För att erhålla vissa upplysningar till kontroll av Frank Olmody-Posch' vittnesmål hava vi kallat den för oss tidigare kände Johann Sanitzer till ett samtal i vilket även ambassadören Allard deltog. Sanitzer berättade därvid, att han mycket väl kände Erich Schröder, som vore en synnerligen tillförlitlig person. Schröder hade suttit tillsammans med Sanitzer och Posch i en cell (möjligen nr 45) i Vladimir på sommaren 1954. Sanitzer vill minnas, att Schröder 1947 eller 1948 suttit i Suchanovska.

Min chef frågade även Sanitzer, om han kände till namnet Otto Scheuer, eller hade hört talas om en person i Abwehr, som tidigare varit radiohandlare i Wien och vars fader var lärare i germansk filologi etc. Allard underlät med avsikt att nämna, att det var en och samma person han talade om, för att icke avslöja för mycket för Sanitzer.

Sanitzer har nu skrivit mig i avskrift närslutna brev, där han meddelar, att Schröder är bosatt i Östtyskland men sporadiskt kan nås hos en sväger i Ratzeburg i Västtyskland. Såsom Sanitzer framhåller torde departementet kunna söka Schröder på sistnämnda plats och därvid åberopa Sanitzer.

Sanitzer har också hjälpt oss med att forska efter en Otto Scheuer samt efter en f.d. radiohandlare, som tjänstgjort i Abwehr. Han säger sig hava fått reda på att det icke funnits någon Oberleutnant med namnet Otto Scheuer inom Abwehr. Däremot finns det ju en liten möjlighet, att den av Sanitzer omnämnde Otto Schuster, vilken sedermera avlidit i fångenskap, kan vara identisk med Scheuer. Den förre synes dock vara äldre än Scheuer skulle hava varit.

Under ovannämnda samtal lämnade Sanitzer ytterligare

Herr Sekreteraren G. Lorentzon
Utrikesdepartementet.

1473

ett par uppgifter av intresse. Han omtalade, att då han i november 1949 kom till Vladimir, detta fängelse ute - slutande användes för förvaring av viktiga fångar, som slutförhörts i fängelsena i Moskva. Det sammanlagda antalet interner i Vladimir vore vid denna tid blott omkring 150.

Sanitzer hade suttit i första våningen i Vladimirs sjukhus under ungefär fem månader på våren och sommaren 1950. Till att börja med satt han tillsammans med den ryske emigranten, gardesöversten Uschim, och därefter med en annan rysk överste och emigrant Besonov, som var cellspion. Sanitzer hade icke vågat knacka och kände därför icke till fångarna i granncellerna. Han uppgav, emellertid, att vid denna tid inga fångar sutto i bottenvåningen, utan att denna uteslutande användes som magasin, dagrum för fängelsepersonal etc.

Slutligen berättade Sanitzer, att tysken Adelman, med vilken han satt i cell 73 (enligt Janscy nr 67) under våren 1954, vid ett tillfälle berättat, att den svenske diplomaten Wallenberg försvunnit från Budapest och varit fången i Sovjetunionen. Berättelsen hade så intresserat medfångarna, att de genom signalering försökte taga reda på huruvida Wallenberg då själv satt i Vladimir. Det visade sig emellertid, att Wallenberg i alla händelser icke fanns i Corpus III. Sanitzer framhåller emellertid att även Otto Schöggel var närvarande vid detta tillfälle och således då fick höra talas om Wallenberg.

(Erik Brauerhielm)

P.M.

Angående samtal den 16 mars med Dr Zoltan Sahy.

Enligt Ernst Huber var förfarandet (intagningsförfarandet till Lubljanka) i regel följande. Den nyanlände fången fördes genom en underjordisk korridor in i själva fängelsebyggnaden. Omedelbart innanför den med en stor träport försedda ingangen låg en serie små "boxar". Fången fördes till att börja med in i en av dessa och fick där kläda av sig. Han fördes därefter till ett tvätttrum där han fick bada, förseddes med ryska kläder och återfördes till en annan box, där han förhöres om sina personalia, varjämte han fotograferades och fick lämna fingeravtryck. Därefter fördes han till en box en trappa upp och återfick där sina egna desinficerade kläder. Sedan fördes han ner till en liten ensamcell under marknivån och fick stanna där i ett å två dygn intill dess att det bestämts i vilken cell i fängelset han slutgiltigt skulle sitta. Sahy känner otvivelaktigt till en hel del om rutinen i ryska fängelser men redan ovanstående uppgifter ingiva tvivel om att han verkligen varit i Lubljanka. Sahy påstod vidare att promenadboxarna lågo på fängelsegården invid varje fängelsebyggnad. Enligt Huber vore däremot promenadboxarna belägna på fängelsetaket.

Da jag i dag träffade Frank Olmody Posh frågade jag även denne om förhållandena i Lubljanka. Posh gav en skildring som i huvudsak överensstämde med Ernst Hubers. Han uppgav emellertid att såvitt han visste fanns det två fängelsebyggnader i Lubljanka. Den ena var tydligen densamma som Huber avsett. Enligt Posh skulle denna byggnad ursprungligen innehållit kontorslokaler för ett försäkringsbolag medan Huber och andra med honom tro att huset varit hotell. I den andra fängelsebyggnaden hade Posh endast sett och hört

talas om underjordiska celler och det vore möjligt att dessa voro belägna i en till ministeriet hörande administrationsbyggnad. I motsats till Huber uppgav Posh att det verkligen fanns ett särskilt sjukhus i Lubljanka. Detta hade han hört av tysken Günther Martin, som torde ha legat där 1948 och som nu tjänstgör hos polisen i Hamburg. Såväl Huber som Posh uppgiva att med undantag av chefsläkaren voro samtliga läkare kvinnliga.

Wien den 18 mars 1957.

/u/ Erik Braunerhielm

Proh

Avskrift av strängt förtroligt handbrev
från ambassadören Allard till utrikesrådet
Åström, dagtecknat Wien den 19 mars 1957.

Den i tidigare korrespondens omtalade Frank Olmody Posh har vid nytt besök på beskickningen meddelat, att han avser att i österrikisk press publicera sin berättelse om Wallenberg. Den första artikeln i den serie han ämnar författa skulle komma att offentliggöras den 29 mars.

Da jag härifrån icke kan bedöma, vilka följder ett offentliggörande av Posh' uppgifter om Wallenberg kan få, vill jag hemställa om meddelande, hurvida jag bör söka förhindra artiklarnas publicering. Jag kan givetvis på intet sätt garantera resultatet.

Som bekant har Posh tidigare talat om en grekisk-katolsk biskop i München, som bl.a. skulle känna till den präst, vilken i Lemberg sagt Posh att han suttit med Wallenberg. Posh uppger nu att samme biskop torde känna till flera andra personer, vilka skulle inneha upplysningar om Wallenberg. Han vill dock icke lämna oss namn och adress på biskopen, förrän han själv träffat denne, enär han befarar att vi för honom skulle hemlighålla de upplysningar vi erhålla från biskopen. Han har emellertid för egen del icke kunnat få tysk visering för resa till München och hemställde nu om ett svenskt visum för att därmed åtminstone kunna utverka ett kortfristigt tyskt genomresevisum.

Det bör väl icke vara omöjligt för departementet att uppsåra biskopen. Denne härstammar, som vi tidigare inrapporterat, från Karpato-Ukraina, men lyckades, enligt vad Posh uppger, under den ungerska revolutionen fly till Tyskland. Han är egentligen läkare till yrket.

Skulle det icke vara möjligt att på basis av dessa uppgifter finna biskopen, skulle jag för min del vara beredd att interвенера hos härvarande tyske ambassadör för

att utverka tysk visering för Posh under förutsättning, att denne ger oss namnet och adressen till biskopen och ger oss tillfälle att först uppsöka honom. Ha Ni något att invända häremot?

Slutligen har Posh meddelat, att namnet på den ovan-nämnde prästen från Lemberg skulle vara Pawluk. Enligt vad Posh numera erfarit bodde denne såsom deporterad i Krasnojarsk.

Posh uppger även att en i Hamburg bosatt tysk polisman vid namn Martin Günther, vilken han träffat i Wladimir, känner till den litauiske jude, vars namn börjar med bokstaven T och som skulle ha suttit med Wallenberg.

^{Wladimir} Günther torde dessutom 1948 ha legat på sjukhuset i Lubljanka och skulle därför kunna höras om förhållandena där till kontroll av Zoltan Sahys vittnesmål - se min skrivelse nr 213 av dagens datum.

Posh

samtal med Frank Olmody Posh

Wien den 1 april 1957.

Nr 244. 1 bil./3 ex./

R 18. Strängt förtroligt.

Till Hans Excellens Herr Ministern för Utrikes Ärendena.

./.

Härmed får jag vördsamt insända en promemoria rörande vissa nya upplysningar lämnade av Frank Olmody Posh. Dessa synas icke förtjäna någon större tilltro men kunna möjligen - såsom i promemorian framhållits - delvis kontrolleras genom förhör med tysken Günther Martin och finnen Maximoff.

Sven Allard

- 8 -
Strängt förtroligt.

Bil.....till Besks i Wien

244 8/10 457
Jag har varit i kontakt med Wallenberg, generalen Schörner och doktor Bernhard eller liknande, som hade haft någonting med den evangeliska rörelsen att göra.

P.M.

generalen Schörner

Jag angående samtal den 23 mars med Frank Olmödy Posh.

Jag sammanträffade med Posh för att i kort sammandrag återberätta innehållet i vitboken om Wallenberg. Jag tror mig därmed ha vunnit, att han först kommer att skriva en artikel om vitboken och uppskjuter publicerandet av sina egna upplevelser till en senare tidpunkt.

Under samtalet kom vi även in på den litauiske jude, vilken enligt vad prästen Pawluk i Lwów uppgivit skulle ha suttit tillsammans med Wallenberg. Denne jude var som bekant cellspion och kallades ofta ur cellen för att avgiva rapport. När fängvaktaren avhämtade honom, tilltalades han alltid blott med "begynnelsebokstaven T" (Nabukwa T).

Posh berättade, att nästa person, som nämnde "Nabukwa T", var en jugoslav, Dr Milan Womatschka, bosatt i Zagreb. Denne hade Posh träffat i Verchne Uralsk i en cell i källaren, vars nummer troligen var 72. I samma cell hade suttit en österrikisk bilhandlare, vars namn Posh gömt, österrikaren Hans Schneidersturm, major i Abwehr, samt en doktor Bernhard eller liknande, som hade haft någonting med den evangeliska rörelsen att göra.

Bergemann hade berättat om "Nabukwa T" i cell 50 i Verchne Uralsk. Där satt också generalen Schörner. Jag berättade för Posh om Bergemanns i vitboken återgivna vittnesmål och framhöll, att den senare aldrig nämnde något om den litauiske juden. Posh insisterade dock på att Bergemann sagt sig ha länge delat cell med juden i Butirka. Däremot kunde Posh icke påminna sig, att Bergemann berättat något annat om Wallenberg.

Slutligen hade "Nabukwa T" omtalats av Günther Martin i cell 62 i Vladimir. Jag har i tidigare promemorior felaktigt uppgivit önnas namn vara Martin Günther. Misstaget beror på

att Posh ofta på ungerskt vis nämner familjenamnet först. Posh trodde, att Martin även haft sig bekant, att "Nabukwa T" varit tillsammans med Wallenberg. Samtalet med Martin hade åhörts av Rehekampff, generalerna Monkhe och Härtel samt riksstatthållaren Jordan.

.N.4

Jag sporde Posh om icke i denna cell även suttit en georgier. Detta bekräftade Posh, men kunde icke påminna sig namnet. Då jag frågade, om detta slutat med ändelsen -idse, mindes Posh genast Goguberidse. På min fråga om den sistnämnde kunde tänkas hört samtalet med Martin, svarade Posh nej och tillade, att Goguberidse blott kände till Van de Wals. Han ändrade sig emellertid och berättade, att Goguberidse haft någon uppgift om Wallenberg, vilken dock endast byggde på hörsägen. Litet senare under samtalet erinrade sig Posh, att Goguberidse vid något tillfälle, när och var vet han dock icke, satts i en cell, i vilken hans medfånge tidigare genom knackningar erfarit, att Wallenberg befann sig i samma fängelse. Efter ytterligare en stund tillfogade Posh, att Goguberidse sagt sig ha diskuterat Wallenberg med generalen Stahel.

Då jag försökte plocka ur Posh, i vilka celler i Vladimir han suttit vid olika tillfällen, något som Posh har mycket svårt att redogöra för, kom han plötsligt på att han i cell 6 på våren 1955 träffat förre japanske konsulen i Mukden, Nakamura, och att denne uppgivit, att en japan, som då satt i cellen mitt emot - troligen nr 16 - tillsammans med Lucien Goazé och finnen Maximoff, vid ett tidigare tillfälle uppgivit, att Wallenberg befann sig i sjukhuset i Vladimir.

Då som bekant Ernst Huber satt i samma cell har jag frågat denne om saken. Huber meddelade, att Nakamura aldrig för honom omnämnt Wallenberg samt att all konversation med Nakamura var så gott som omöjlig, enär denne förutom japanska blott kunde några få ord engelska och ryska.

Icke heller Posh hade, enligt Huber, talat om några egna upplevelser med Wallenberg, och han syntes vid denna tid icke veta annat om Wallenberg, än vad Huber själv berättat. Posh vore en typisk hysteriker och hade ett utomordentligt starkt behov av att hävda sig. Därest han råkat på kant med någon

person, gjorde han vad som helst för att hämnas och kunde därför vara ytterst farlig.

Mitt eget intryck är att Posh uppenbarligen fantiserat om både Goguberidse och Nakamura. Han har ytterst lätt för att tro det han själv vill tro. Då han exempelvis märkte, att jag var intresserad av Goguberidse, har han genast "erinnrat sig" att även denne visste något om Wallenberg. För kontrollens skull synes emellertid Günther Martin böra höras liksom även finnen Maximoff, vilken senare, som bekant, också varit tillsammans med Goguberidse (jfr samtalet med Török in fine, 148 B 26.2.1957).

Wien den 30 mars 1957.

Eri. Braunerhielm

Prdn

Utdrag av strängt förtroligt handbrev
från l.sekr.Braunerhielm till l.sekr.
Lorentzon, dagtecknat Wien 2.4.57

I anslutning till mitt handbrev den 7 mars ber/jag här-
jämte få översända avskrift av ytterligare ett brev från
Hans Sanitzer, i vilket han redogör för sina ansträngningar
att finna vittnen, som möjligen kunna giva oss ett spår
till Otto Scheuer samt personer, som suttit i Suchanovka.

Jag vore tacksam, om Du omedelbart ville per telex
upplýsa mig om, huruvida ni tagit eller ämnat taga kontakt
med Schröder, så att jag kan underrätta Sanitzer. Du kan
ju nöja Dig med att telegrafera 1) "ja", 2) "nej" eller
3) "vi söka honom".

Utdrag ur skrivelse fr.Kriminalrat a.D.Hans Sanitzer till
E. Braunerhielm, Wien, dagtecknat Salzburg 25.3.57

.....

Da ich Herrn Erich Schröder in den nächsten Tagen
meinen "Osterbrief" an die Adresse in Ratzeburg schreiben
möchte, wäre ich Ihnen dankbar, wenn Sie mir baldmöglichst
mitteilen würden, ob Sie sich unter Berufung auf mich an
ihn gewandt haben, da er es zutreffenden Falles sicher
als Mangel an Vertrauen meinerseits auffassen würde, wenn
ich davon in meinem Briefe an ihn nichts erwähne.

.....

3.4.57

ENCLAIR

sjöborgsutredningen

P

2

Eu^I

TELEX

Svensk

Wien

För Braunerhielm från Lorentzon.

Hanbrev den 2 april in fine återopas. Vi söka honom
hos svågern under påskhelgen.

Cabinet

E. S. S. S. S. S.

Proh

Stockholm den 3 april 1957
\$ bil.

Broder,

Som Du ser av bifogade uppgifter till blad 114 Schröder har denne en svåger, Hermann Niemann, Möllnerstr.29, Ratzeburg, vilken Schröder brukar besöka vid helgerna. Det vore måhända mödan värt att uppsöka Niemann under påsken i hopp om att där påträffa Schröder. För Din orientering vill jag omnämna, att vi icke definitivt kunnat avgöra var vi har uppgiftslämnaren Frank Olmody Posh. Han verkar vara en fantasifull herre men av beskickningens i Wien omdöme torde han i sina uppgifter alltid ha en kärna av sanning. Kan Du på något sätt få bekräftat Posh' uppgifter att Schröder skulle ha sammanträffat med Wallenberg i klostret Suchanovka, är det givetvis av största intresse.

Vidare bifogas en karta med åtta fotografier av DC-3-ans besättning. Namnen finns angivna på baksidan. Det står Dig fritt att klippa sönder kartan, om Du så önskar.

Ävenledes bifogas signalement på de fem telegrafisterna från FRA. Signalementen på de båda flygförarna och färdmekanikerna kommer att sändas med kurer till Bonn och där invänta Dig.

Som generalkonsul Ekbländ måhända redan meddelat Dig, är adressen till köpmannen Jakob Otto Höchli von Asch, Berlin-Dahlem, Helfferichstrasse 74.

Kriminalassistenten S. L u n d s t r ö m ,
p.t. Hamburg.

För Din information bifogas även kopia av handbrev från Braunerhielm den 2 april. Braunerhielm har underrättats om att Du kommer att uppsöka Niemann under påsken, vilket Sanitzer måhända underrättar Niemann om. I bilagan till Braunerhielms handbrev finns även vissa uppgifter om en Willy Steinhorn, som kanske kan vara värd ett besök när Du kommer till Berlin.

/G.Lorentzon/

R. Roth

Avskrift av strängt förtroligt och
personligt handbrev från ambassadören
Allard till bitr. avdelningschefen
Hichens Bergström, dagtecknat Wien
den 10 april 1957.

Ministerialrådet Pammer i det österrikiska inrikesministeriet omtalade i dag i strängaste förtroende för oss att Rudolf Philipp nyligen hade skrivit ett brev till chefen för ministeriets byrå för Interpol-angelägenheter, greve Walterskirchen, och meddelat, att han önskade begiva sig till Österrike för att där i samarbete med den österrikiska polisen undersöka vissa spår i Wallenberg-ärendet. Philipp hade i sammanhanget nämnt Frank Olmody-Posh's namn och tydligen även uttalat tvivel om de svenska myndigheternas förmåga att bedriva efterforskningarna.

I samråd med Pammer hade Walterskirchen svarat, att ett dylikt ärende icke fölle inom hans kompetens och frågat om Philipp hade något att invända mot att hans brev överlämnades till Dr Pammer.

Den enda reaktionen hittills på detta brev hade varit att Pammer i går med posten erhållit några av Philipps artiklar i Vecko-Journalen jämte ett visitkort från Philipp med påteckningen: "Tack för all hjälp". Pammer trodde, att Philipp på detta sätt sökte förbereda marken för en direkt hänvändelse till honom. Skulle en sådan komma, ämnade Pammer kort och gott meddela, att han icke insåge, att ett besök av Philipp kunde vara av någon nytta och att inrikesministeriet i varje fall blott kunde samarbeta med den som hade ett officiellt uppdrag från svenska myndigheter eller svenska ambassaden i Wien, med vilken senare, såsom Philipp väl visste, ministeriet stod i fortlöpande kontakt. Pammer lovade vidare att

underrätta oss om Philipp på nytt skulle låta höra av sig.

Skulle Philipp infinna sig på ambassaden, komma vi givetvis att taga emot honom som varje annan svensk medborgare men icke lämna honom några som helst upplysningar eller något bistånd, därest ej departementet ger oss instruktioner i motsatt riktning.

Från Budapest

Avsant den 16 / 4 19 57 kl. 18.40

Inkom den 16 / 4 19 57 kl. 21.30

Utskrivet i 3 ex. Delta är ex. nr 3

58.

För Polchefen personligen.

Samråd med Anger - Edert chiffer 30 - har ägt rum. Jag har därefter erfarit att Poschs tidigare kollega heter Markovich och nu arbetar i ungerska televerket som språkkunnig censor. Namnet på den rumänske officeren i handbrev till Åström den 20 oktober 1956 är ej åtkomligt här. Officeren förmodas av min sagesman ha flytt till Västern.

Rynell

KOPIA KOPIA

Posh

Wien den 13 juni 1957.

Personligt och förtroligt.

Käre Gunnar,

Åberopande Ditt handbrev den 2 april 1957 beträffande Wallenberg ber jag härmed få meddela följande.

Jag kan mycket väl erinra mig Roland Dahlgren, som på sin tid med egen lastbil kört gåvopaket för Ungern från Sverige till Österrike och där hoppades på något jobb, vilket emellertid misslyckades. Han och även hans broder anhöl därför hos oss om ekonomiskt bistånd, vilken anhållan UD - om ock med tvekan - bifallit, då ingen av de uppgivna referenserna ville gå i god för Roland D. Mannen gjorde ett något äventyrligt intryck och var rätt så besvärlig. Nästan dagligen hemsökte han oss och om jag gissar rätt sökte han göra affärer med ungerska flyktingar. Jag fick det intrycket, att han var av den typen "för pengar gör jag allt". Jag vill minnas, att han någon gång talade om en man med ett svenskt pass, som han påstod sig ha träffat på en krog. Uppgifterna voro emellertid så svävande att jag fick den uppfattningen, att D. endast ville göra sig intressant. När D. frågade mig om jag visste något om huruvida Harry Söderman gjort vissa efterforskningar i Wien, ställde jag mig oförstående. Hade det bara funnits den ringaste anledning, så hade vi naturligtvis undersökt saken närmare.

Att D. kom att tala om Wallenberg kan möjligen bero på att han träffat Posh i Wien eller vid den österrikisk-ungerska gränsen, där, som bekant, Posh varit vid flera tillfällen för att rädda flyktingar, och jag vet att även

Förste. Sekreteraren Gunnar Lorentzon,
Utrikesdepartementet.

.7791 Inut EI nel nolv

~~Det varit ute i liknande ärenden.~~ Kanske de båda då ha talat om fallet W.

Det kan tilläggas, att det just under den ungerska krisen talats mycket om W. och att det bland flyktingarna funnits åtskilliga, som under kriget påstod sig ha träffat W. eller hört talas om honom.

Vad en man på "Koralle" med ett svenskt pass angår så kan det, om jag nu närmare tänker efter, varit frågan om en tysk journalist vid namn Loesch, som är eller varit gift med en svenska. Makarna Loesch opererade nämligen ungefär vid samma tidpunkt i Wien och det kan mycket väl tänkas, att mannen viftat med fru Loeschs svenska pass, framförallt när det gällde betala notan. Fru Loeschs pass hade nämligen sedermera "deponerats" som säkerhet på Hotel Westminster, där makarna tagit in för att efter någon tid flytta därifrån utan att betala sin skuld. Makarna häktades så småningom för hotellbedrägeri och utvisades ur landet efter att ha avtjänat 3 månaders fängelsestraff. Om fru Loesch ha vi underrättat rättsavdelningen.

Jag tror icke att det är någon idé att göra en undersökning på "Koralle" men skulle så önskas kan jag gärna uppsöka innehavaren och tala med honom. I så fall emotser jag ett meddelande från Dig.

Till sist ber jag om överseende, att jag först idag besvarar Ditt brev, vilket beror på att jag dels varit på några veckors semester, dels ock haft rätt så mycket om mig den sista tiden.

Kurt Kalhorn

Posh

Avskrift av strängt förtroligt och
personligt handbrev från förste sekreteraren
Braunerhielm till utrikesrådet Hichens
Bergström, dagtecknat Wien den 20 juni 1957.

För ordningens skull vill jag inberätta, att Rudolf Philipp i går eftermiddag uppsökte mig på beskickningen. Frånsett den sedvanliga långa inledningen av skvaller och förtal uppträdde han relativt anständigt. Han sade sig av formella skäl vilja anmäla sig på beskickningen men avsåge icke att bedja mig om hjälp eller informationer. Syftet med hans besök i Wien tycktes vara att forska i Frank Olmody Posh' antecedentia. Han hade klart för sig att denne var en bedragare och misstänkte honom för att ha handlat på sovjettryckt uppdrag.

P.s. den 26.6.57.

Philipp har sedermera icke latit sig avhöra.

Utdrag

Posh
Bil. skr. från Gk New York(nr.1)
7.2.58

Uppteckning
av samtal med Dr. Charles W. Schandl,
vilket förts i Toronto söndagen den
2 februari 1958.

På särskilt ställda frågor tillade
Schandl, att Posh, vars förnamn han angav
vara Frans, vore bekant för Schandl och att
Posch befunnit sig i Vladimir, att han även
hört namnet Eugen Török, som han uppgav vara
en ungrare, som suttit kvar i granncellen i
Vladimir, då Schandl frigivits. Han hade
även hört namnen Cumish, Keitl och Clauberg
nämnas.

New York den 5 februari 1958.

/u/ Folke Persson

Proh

Avskrift av strängt förtroligt handbrev
från förste ambassadsekreteraren Braunerhielm
till sekreteraren Lorentzon, UD, dagtecknat
Wien den 17 november 1958.

Före Din avresa bad Du mig undersöka, huruvida
Manfred vid något tillfälle självant nämnt Schöggls namn.
Efter att ha gått igenom dossiererna ber jag nu få meddela
följande.

Mina första samtal med Manfred gällde dennes samman-
träffande dels med den "falske Wallenberg" i Vorkuta (obser-
vera att Manfred själv från början framhöll, att denne icke
kunde vara identisk med den svenske diplomaten), dels med
Stelzer och Rensinghoff i Vladimir. Dessa förhör kommo därför
att koncentrera sig på de tyska officerare och diplomater,
som sutto i sistnämnda fängelse. Manfred nämnde emellertid
att han även varit tillsammans med Sanitzer.

Första gången som Manfred blev systematiskt utfrågad
om alla de celler i vilka han vistats i Vladimir, var vid
Ditt samtal med honom i september 1955 (jfr 612 B 20.9.55).
Han omtalade då, att han under tiden 2 februari - 12 maj 1955
suttit i straffcellen 11 tillsammans med Sanitzer och Döring.
Han har uppenbarligen vid detta tillfälle underlåtit att om-
tala, att även Schöggel kom till denna cell.

Därefter hade vi ingen närmare kontakt med Manfred
förrän jag i november 1956 utfrågade honom om Schöggel (jfr
721 B 13.11.56). Tyvärr framgår det inte av min promemoria
huruvida Manfred då spontant nämnde den senare. Emellertid
började jag samtalet med att be honom redogöra för medfångar-
na i cell 11 och Manfred måste då i varje fall ha förstått,
att han icke längre kunde dölja sin bekantskap med Schöggel.

Därest Schöggels uppgift är riktig, att han för Manfred
berättat om svensken i Corpus II, är det egendomligt att den
senare icke kan erinra sig detta eller ens minnas, att Schöggel
varit i sjukhuset. Manfred hade nämligen innan sitt samman-

1474

träffande med Schögl av Stelzer och Rensinghoff hört talas om Wallenberg och borde därför ha häjat till, då han på nytt hörde om en viktig svensk fånge.

A propos "Ghostwritern" Hans Gröss från München vill jag erinra om att Manfred kort efter återkomsten till Österrike företog en resa till München och att detta besök enligt hans egna uppgifter stod i samband med att han funderade på att skriva en bok om sina upplevelser i Sovjetunionen (jfr 549 B 23.8.55). Vidare talade ju skojaren Frank Olmody Posh på sin tid om en mystisk förbindelse i München - en grekisk-katolsk biskop, som skulle känna till den präst, som i Lemberg berättat om Wallenberg för Posh. Den senare var så angelägen att komma till München att han till och med frågade om beskickningen kunde bekosta resan.

Slutligen kan vara värt att notera, att Manfred själv, efter det att jag förhörde honom om Schögl, sört för att vi icke förlorat kontakten med honom. I november 1956, då jag hörde honom om Schögl, var han bosatt i Burgenland. Omkring ett halvår senare - om jag minns rätt - uppsökte han mig emellertid på beskickningen för att meddela, att han öppnat eget advokatkontor i Wien och erbjuda sina tjänster åt beskickningen som juridisk rådgivare. I juli månad innevarande år kom han på nytt till mig för att å en ung läkares vägnar begära upplysningar om överföringen av österrikiska läkare till Sverige. Vid intet av dessa tillfällen visade han någon otillbörlig nyfikenhet om våra efterforskningar, men han har således sett till att vi alltid skulle veta var han kunde nås.

Utdrag.

Strängt förtroligt.

P.M.
Över samtal med Emil Brugger den 24 november 1958 i Bern.

Samtalet ägde rum hos kriminalkommissarie Schmidt vid den schweiziska säkerhetspolisen och hade - liksom Leiflands samtal med Brugger den 3 november 1958 - förmedlats av legationsrådet dr. Hunziker i schweiziska utrikesdepartementet. - I nedanstående uppteckning har Bruggers utsaga systematiserats; uppteckningen följer alltså icke samtalets gång.

5. Vid en genomgång om med vilka utländska fångar Brugger varit tillsammans svarade han följande:

a. Bastamov kände han till, dock icke från Verchne-Uralsk utan endast från Vladimir. Han kände till att "finnarna" gemensamt kommit i rysk fångenskap i samband med en incident, vilken med största sannolikhet var Leino-gruppens överförande till Sovjetunionen. Han uppgav antalet finländare, som i detta sammanhang överlämnats till Sovjetunionen, till "18 eller 19". - Bastamov skulle man akta sig särskilt för. Han vore "ein ganz gefährlicher Mann". Enligt Brugger hade Bastamov frigivits i juli eller augusti 1956 och då förts till Villa Paulus. Bastamov hade varit svårt magsjuk under sin vistelse i Vladimir.

b. Rehekampff hade Brugger aldrig hört talas om.

c. Posh kände han till. Även denne vore "ein ganz gefährlicher Mann", men Brugger hade personligen aldrig träffat honom. Han trodde, att Posh vore ungrare.

d. Tamvelius kände icke Brugger till.

e. Langfelder vore honom obekant.

f. Schöggel var honom obekant, liksom

g. Manfred (i artikeln i Berner Tageblatt den 20 november

1958 avser Brugger med förkortningen M.v.M. icke Manfred utan en österrikisk medborgare vid namn Müller-Melborn).

h. Huber letade Brugger länge i minnet efter men gav upp.

i. Maximoff hade frigivits i oktober 1955 och vore "kein Spitzel".

j. Gouazé hade varit Bruggers bästa vän under fångenskapen. Han hade för några dagar sedan fått ett brev från Gouazé, i vilket denne inbjudit Brugger att besöka honom i Paris under en week-end.

Stockholm den 26 november 1958.

Utdrag

Prodr
Strängt förtroligt.

P.M.

Över samtal med Lucien Gouazé den 13.12.58.

Om några av sina medfångar i Vladimir-
fängelset uppgav Gouazé följande.

Langfelder hade han aldrig hört talas om,
liksom ej heller Schöggl och Thomsen,
alias Grosheim-Krisko.

Posch ville han varna för, under det
att Schandl och - fastän kanske i mindre
grad - Maximoff hade varit trovärdiga per-
soner.

Stockholm den 20.12.1958.

/u/L.Leifland